

NEA PARALIAS

EEN UITGAVE VAN VZW ELEFThERIA PARALIAS

Achttiende jaargang
Nummer 72
Oktober 2023

ELEFTHERIA PARALIAS

BELGISCH-GRIEKSE VERENIGING VZW

Νέα Παράλιας

Achttiende jaargang - Nummer 72 - Oktober 2023

Lees in dit nummer ondermeer :

3	Voorwoord	De voorbeschouwingen van André, onze voorzitter.
4	Agenda	Overzicht van komende activiteiten, taallessen, activiteiten van derden
6	Activiteiten	Details van het Kafeneio met Jan, de Filmavond met thema 'Brugge en Bourgondië in de kijker' en het Concert 'The Best of Theodorakis'
9	Terugblik	Naschouwing over het gesmaakte ledenfeest
9	Rembetika & Brugges Festival	Het overlijden van de man die beroemde Griekse muzikanten naar Brugge wist te brengen
9	Y. Markopoulos	We blikken terug naar leven en werk van een van de belangrijkste Griekse componisten die ook meermaals in België optrad
12	Griekse helmen	We beschouwen 7 types helmen die vele decennia werden gebruikt en we hebben het ook over wie deze oorlogsuitrusting gebruikte
16	Wistjedatjes en nieuwsjes	Wetenswaardigheden en recent nieuws uit Griekenland
21	Reisverslag	De ervaringen van Greet tijdens haar verblijf op Ikaria, het grootste eiland in de oostelijke Egeïsche Zee - deel 1
25	Culinair	Nieuwe lekkernij: bougatsa-ijscrème, stijgende vraag naar ezellenmelk, en het bizarre adderdieet
27	Beroemde Griek	Konstantinos Karathéodori is een van de grootste wiskundigen van zijn tijd en de meest gerenommeerde Griekse wiskundige sinds de oudheid
27	Filmnieuws	De Rode Rivier is de beste tv-reeks in voorbije decennia, en nog 5 merkwaardige Griekse films uit de periode 2018 - 2022
31	Bestemmingen	Tijdens je verblijf in Griekenland moet je zeker enkele van de oude historische kloosters bezoeken: we stellen er 12 voor
32	Bekende Griek	Kostas Georgakis is wel geen internationale beroemdheid maar verwerfde toch bekendheid omwille van zijn verzet tegen de dictatuur en wat hij deed omwille van het vrije Griekenland
33	Links	Een selectie van de websites die we in de voorbije maanden bezochten. Links naar YouTube video's in verband met... Griekenland.

Frontcover: Thessaloniki 2007 © Johan Van Iseghem - Backcover: Kreta 2017 © Johan Van Iseghem
Nea Paralias is het teamwerk van: Johan Van Iseghem, Lieve Wintein, Patrick Vandamme en André Delrue
In deze uitgave is er een bijdragen van Greet De Mesel - Vertalingen: Johan Van Iseghem

De informatie in deze publicatie kan onjuistheden of tikfouten bevatten. De houder en / of auteurs van de teksten zijn verantwoordelijk voor hun bijdragen. Eleftheria Paralias vzw kan in geen geval verantwoordelijk gesteld worden voor schade in de brede zin, voortvloeiend uit het gebruik van de informatie in deze publicatie en op de website. Deze publicatie bevat links naar sites die beheerd worden door derden; deze links worden uitsluitend als illustratie en voor uw gemak aangeboden. Eleftheria Paralias vzw, houder van deze publicatie, oefent geen enkele controle uit over de sites van derden en aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid met betrekking tot de inhoud ervan; Eleftheria Paralias vzw is evenmin verantwoordelijk voor de goede werking van de links. De opname van links naar deze sites houdt geen enkele goedkeuring in van de inhoud van deze websites en impliceert geen enkele samenwerking met de uitbaters van deze websites.

Teksten uit deze publicatie mogen enkel mits akkoord van Eleftheria Paralias vzw overgenomen worden en enkel voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden. Voor vragen of inlichtingen over deze algemene gebruiksvoorwaarden en bepalingen, dient de gebruiker contact op te nemen met Eleftheria Paralias vzw per mail aan redactie@eleftheriaparalias.com

ELEFTHERIA PARALIAS vzw

A.J. Witteryckstraat 14, 8310 Assebroek

ondernemingsnummer 0460.445.439 - RPR Brugge

Voorwoord

Beste Griekenlandliefhebbers,

Ben je al bekomen van het ledenfeestje? Dit keer mochten we 80 leden verwelkomen. Een volle zaal. Waarschijnlijk zat het succesverhaal van vorig jaar er voor iets tussen. Mooi weer, lekker eten en Griekse livemuziek. Meer moet dat niet zijn! Er werd gedanst en gefeest. Anderen zochten buiten een plaatsje op om gezellig te babbelen. Iedereen had het naar zijn zin. Wij kijken nu al uit om jullie volgend jaar weer te mogen uitnodigen op zondagmiddag 25 augustus 2024.

In het najaar openen we nog twee keer ons kafeneio. Voor meer informatie verwijst ik graag naar de rubriek Agenda.

Wie de actualiteit volgt, weet dat er deze zomer veel 'miserie' was in Griekenland. Eerst moest het land zware hittegolven verwerken met veel bosbranden tot gevolg. Toeristen zaten geblokkeerd op Rhodos. En als dat allemaal nog niet genoeg was, viel de regen onophoudelijk met bakken uit de lucht, dagen aan een stuk. Dit is goed om de branden te blussen, maar het mocht wel wat minder zijn. Grote landbouwgebieden in Centraal-Griekenland staan nu nog onder water wat een economische catastrofe is. En dan spreken we nog niet over de grote schade die de Grieken hebben geleden onder dit noodweer. Nu is het puin ruimen en werken aan de wederopbouw, soms met de moed der wanhoop.

We worden meer en meer geconfronteerd met extreem weer. Als jullie op reis geweest zijn naar Griekenland of als jullie lang in dit land verblijven, hoop ik dat jullie er geen last van gehad hebben. Het wordt steeds moeilijker om een reis te plannen naar de zuidoostelijke landen. Ofwel is het snikheet ofwel is er een noodweer. En wat is nu de beste periode? Geen mens die het nog weet. Na je boeking kan je alleen maar hopen dat de weergoden het goed met je voor hebben.

Eind augustus - begin september vertoefden Nicole en ik met Fortis Brugge in Tirol. De rivier de Inn was buiten haar oevers getreden en vele (berg)dorpen waren geïsoleerd. De eerste dag waren we in Innsbruck. We werden er rondgeleid in een mengeling van Nederlands en West-Vlaams. In het begin regende het zachtjes maar de

gids hield er de ambiance in en we vergaten de regen. Naarmate de dag vorderde regende het steeds meer maar in een stad kan je gemakkelijk schuilen of een museum meepikken. De tweede dag regende het zo goed als niet meer maar in de nacht regende het pijpenstelen. Gelukkig konden we de reis verder droog afwerken. De laatste dagen scheen de zon en steeg de temperatuur weer boven de 25 graden.

Toen ik nog aan de slag was in de bank, groeide de goesting om, wanneer ik op pensioen zou zijn, een film te maken over Brugge. Maar hoe begin je daar in godsnaam aan?

In 2018 besloten Roland Pollet, collega en ook lid van de videoclub, om een film te maken van de Triënnale in 2018. We brachten in de zomer vele namiddagen door om te filmen en in de winter om de film te monteren. Zo groeide het idee om samen een reeks te maken 'Brugge Ontdekken'. In de stadsgids staan er drie wandelingen. Ja, we zouden die wandelingen gaan verfilmen en daarbij namen we Chantal Berben bij de hand. Ze is lid van onze vereniging en ook officiële gids van Brugge. Ook van Stad Brugge kregen we de nodige vergunningen om dit project uit te werken. Op die manier konden we ook filmen in de Brugse musea. Roland en ik zijn fier om ons werk te tonen aan een groter publiek. Alle leden van Eleftheria Paralias, medewerkers en senioren van Fortis, alsook vrienden en kennissen zijn van harte welkom op zaterdag 9 december 2023 in het CM-lokaal in Sint-Michiels. Voor meer info, neem een kijkje in onze rubriek Agenda.

Ondertussen zijn we aan nummer 72 van Nea Paralias. Weet je dat je alle nummers van het ledenblad kan terugvinden op onze website? Ook dit nummer bestaat uit twee delen. Het eerste deel gaat over het reilen en zeilen van onze vereniging waarin vooral onze activiteiten in het licht worden gesteld. Het tweede deel gaat dan over Griekenland waarin heel wat onderwerpen aan bod komen.

Ik wens je veel leesplezier.

André Delrue
Voorzitter

Facebookgroep Parea Paralias voor leden van Eleftheria Paralias vzw

Weet je dat je als lid kan deelnemen aan deze Facebookgroep? Het is de bedoeling dat de leden informatie uitwisselen over ons geliefkoosde land. Hier kan je vlot Griekse weetjes, nieuwsberichten, reisverslagen, boeken, muziek, foto's, grapjes, recepten.... delen. Hoe interessant deze groep is hangt natuurlijk af van de inbreng van de groepsleden. Het is niet de bedoeling dat het de inhoud van Nea Paralias vervangt, maar we zien het als een aanvulling op het tijdschrift.

Voor vragen over de Facebookgroep, zend een e-mail aan fb@eleftheriaparalias.com

Belangrijke opmerking

Om onze activiteiten vlot te kunnen voorbereiden, vragen wij u rekening te houden met de uiterste inschrijvings- en betalingsdatum (in het rood vermeld). Na deze datum neemt het bestuur geen inschrijvingen meer aan. Uw inschrijving is pas definitief nadat u per e-mail een bevestiging van inschrijving ontvangen hebt en nadat wij uw betaling van het deelnamebedrag ontvangen hebben. We raden aan, bij telefonische inschrijving, geen berichten in te spreken op de voicemail omdat deze berichten soms verloren gaan.

Gestorte bedragen worden niet terugbetaald omdat wij dan reeds kosten hebben gemaakt of praktische schikkingen (zoals bijvoorbeeld reservaties) getroffen hebben.

Iedere activiteit wordt eveneens per e-mail aangekondigd op de laatste dag van de maand voorafgaand aan de activiteit.

Noteer alvast volgende activiteiten in uw agenda.

datum - uur - locatie	activiteit	info
zondag 29.10.2023 14.00 uur CM Sint-Michiels	Kafeneio Thema: voordracht van Gaby Simoens over de geschiedenis van de rebeticamuziek inschrijvingen afgesloten op 20 oktober	https://bit.ly/3tAlk5J
zondag 19.11.2023 14.30 uur CM Sint-Michiels	Kafeneio Thema: voordracht 'X x X' (10 x Xarchakos) tien succesvolle liederen van Stavros Xarchakos, als componist de onbetwiste 'nummer drie' na de ongenaakbare Hadjidakis en Theodorakis uiterste inschrijvings- en betalingsdatum: 08.11.2023	zie pagina 6
zaterdag 09.12.2023 19.00 uur CM Sint-Michiels	Filmavond Thema: Brugge ontdekken en Bourgogne	zie pagina 7
zaterdag 20.01.2024 19.30 uur CM Sint-Michiels	Nieuwjaarsreceptie	info volgt
zaterdag 09.03.2024 20.00 uur Eeklo	Concert The Best of Theodorakis door het Theodorakis-Ensemble Promotie voor leden Eleftheria Paralias !	zie pagina 8
zaterdag 20.04.2024	Daguitstap naar Turnhout	info volgt
mei of juni 2024	Bezoek kaasmuseum De Oude Kaasmakerij in Passendale	info volgt
zondag 25.08.2024	Ledenfeest	info volgt
oktober 2024	Restaurantbezoek	info volgt
zondag 17.11.2024	Kafeneio	info volgt

Griekse taallessen

CURSUS Grieks voor op reis

- Een reeks van 10 lessen basiskennis Grieks.
- Op maandagen, vanaf november 2023 in Brugge, in Hof van Watervliet, Oude Burg 27, Brugge, van 19.00 u. tot 21.30 u.
- De lesdata worden later vastgelegd.
- Minimum aantal deelnemers is 5.

KAFENEIO reeks 2023-2024

- Voor ieder die een goede en actieve kennis bezit van de Griekse taal.
- Op dinsdagen, vanaf november 2023, in een lokaal boven Café De Chalet, Gistelse Steenweg 530, Sint-Andries (Brugge), van 19.00 u. tot 21.30 u.
- De data worden later vastgelegd, gepland één keer om de drie weken van november 2023 tot juni 2024.
- Minimum aantal deelnemers is 8.

KAFENEIO - starters - reeks 2023-2024

- Voor ieder die al een basiskennis bezit van de Griekse taal.
- Let wel, deze reeks is gepland en zal pas doorgaan indien er 5 deelnemers zijn.
- Op dinsdagen, van 19.00 u. tot 21.30 u. één keer om de drie weken vanaf november 2023 tot mei 2024.
- De data worden later vastgelegd.
- Meer info volgt afhankelijk van de interesse hiervoor.

Indien interesse voor deze lessen, of voor meer info, neem vlug contact op met de vereniging Eleftheria Paralias vzw via e-mail grieks@eleftheriaparalias.com.

Activiteiten door derden

Onderstaande activiteiten worden niet georganiseerd door Eleftheria Paralias vzw.
Voor inschrijving en info contacteer het vermelde e-mailadres of telefoonnummer.

De El Greco Vrienden uit Roeselare organiseren activiteiten telkens in restaurant El Greco, Brugsesteenweg 14, Roeselare:

- nieuwjaarsbijeenkomst: zondag 28 januari 2024;
  - fotoreportage: donderdag 3 oktober 2024;
  - livemuziek met Y Ellines: vrijdag 8 december 2023, vrijdag 15 maart 2024, vrijdag 7 juni 2024
- Y Ellines is een duo met Dimitri van Ypsilon en Stratos van I Ellines.

Voor info: Marleen Nollet via e-mail marleen.nollet@telenet.be

Voor reservatie: Yannis van restaurant El Greco - telefoon 051 22 01 67

Griekse dansen

Karine Kint organiseert Griekse dansavonden in het sportcentrum Den Strooien Hane, Albert van Caloenstraat 2 in Loppem.

Voor info contacteer Karine Kint op mobiele telefoon 0476 99 37 02 of via e-mail karine.kint@telenet.be

Vanaf september 2023 zijn er 3 dansavonden per maand: 2 op dinsdag en 1 op donderdag telkens van 20.00 uur tot 22.00 uur.

Iedereen mag deelnemen aan de 3 dansavonden, dus zowel mensen die kwamen dansen op dinsdagavond als de mensen van de dansgroep die dansten op donderdagavond.

Meestal wordt er een bepaalde regio in the picture geplaatst.

Data:

- dinsdagen: 10 en 24 oktober 2023, 7 en 21 november 2023, 4 en 19 december 2023, 9 en 23 januari 2024, 6 en 20 februari 2024, 5 en 19 maart 2024, 2 en 16 april 2024, 7 en 21 mei 2024, 4 en 18 juni 2024
- donderdagen: 19 oktober 2023, 16 november 2023, 14 december 2023, 18 januari 2024, 15 februari 2024, 14 maart 2024, 11 april 2024, 16 mei 2024, 13 juni 2024

Concerten

Uitgebreide berichtgeving over Griekse concerten en evenementen in België en Nederland vind je op de website www.skopos.be. De website bevat ook heel veel informatie over Griekse artiesten, componisten, muzikanten, platenfirma's, muziekinstrumenten alsook geschiedkundige informatie.

Op de pagina www.skopos.be/GrMuziek/Nieuws/Mail_Service/index.html kan je inschrijven voor de gratis nieuwsbrief.

In samenwerking met Skopos, geven we hier een overzicht van de concertagenda in Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen:

zaterdag 09.03.2024 20.00 u.	Concert 'The Best of Theodorakis' door het Theodorakis-Ensemble Promotie voor leden Eleftheria Paralias	CC De Herbakker Pastoor De Nevestraat 10 Eeklo
donderdag 09.04.2024 20.00 u.	Afscheidstournee Vicky Leandros 'Ich liebe das Leben'	Kursaal Oostende

De volledige agenda vind je terug op www.skopos.be/GrMuziek/Agenda/index.html

TIP: Als je interesse hebt voor een bepaald concert, neem dan best eerst contact op met het bestuur van Eleftheria Paralias om na te gaan als dit concert door ons wordt aangeboden tegen een verminderde prijs.

Kafeneio

Thema: voordracht in multimedia X x X (10 x Xarchakos)
met 10 succesvolle liederen van Stavros Xarchakos, als componist de onbetwiste
'nummer drie' na de ongenaakbare Hadjidakis en Theodorakis
Gepresenteerd door Jan Lejeune

zondag 19 november 2023 om 14.30 uur (deuren open vanaf 14.15 uur)
Christelijke Mutualiteit, Koningin Astridlaan 2, Sint-Michiels

Wij openen terug ons kafeneio. Iedereen is welkom op de koffie.
Het wordt een gezellig samenzijn.
Ideaal om vakantieherinneringen op te halen en wat bij te praten.
Breng gerust wat foto's mee. Na de koffie is de bar open.
Wanneer iedereen voorzien is van een drankje, geven we
graag het woord aan Jan Lejeune voor zijn muziekvoordracht.

deelnameprijs per persoon: 3 euro (in plaats van 5 euro)
inschrijven: telefonisch 050 35 65 05 (André en Nicole)
of via e-mail bestuur@eleftheriaparalias.com
bedrag vooraf storten op rekeningnummer BE67 0014 7876 4087
op naam van Eleftheria Paralias vzw
met vermelding voordracht Jan / je naam / aantal personen

uiterste inschrijvingsdatum en betalingsdatum: 8 november 2023

Voordelen voor EP-leden

Op vertoon van de lidkaart 2023 geniet u van uitzonderlijke voordelen bij de sponsors:
- 5% korting bij een maaltijd in Eethuisje Socrates, Oostendestraat 36, Torhout
- 10% korting bij een maaltijd in restaurant El Greco, Sint-Jakobsstraat 48, Brugge
- een gratis aperitief bij een maaltijd in restaurant El Greco, Brugsesteenweg 14, Roeselare

FILMAVOND

Zaterdag 9 december om 19.00 uur
CM-lokaal, Koningin Astridlaan 2, Sint-Michiels

Roland Pollet en André Delrue nodigen jullie uit op een filmavond
 waarin zij Brugge en Bourgondië in de kijker stellen.

In samenspraak met Chantal Berben, officiële gids van stad Brugge,
 hebben Roland Pollet en André Delrue een filmreeks 'Brugge Ontdekken' samengesteld
 met de steun van Stad Brugge voor het bekomen van de nodige filmvergunningen.
 Zij zijn dan ook fier hun werk aan u voor te stellen. Details hieronder.

Gratis toegang - vooraf inschrijven niet nodig

Venetaanse Kostuums - André Delrue - 3'

Om u in de sfeer te brengen van Brugge, Venetië van het Noorden, openen we deze avond met een korte reportage over dit Brugs evenement dat plaats vond in februari 2023.

Triennale 2018 - Roland Pollet en André Delrue - 10'

In de binnenstad zijn langs een parcours 15 kunstwerken, installaties en ontmoetingsplekken opgebouwd. Triennale 2018 Liquid City / Vloeibare Stad nodigde kunstenaars en architecten uit om na te denken over de stad van vandaag en morgen. Velen zochten voor hun inspiratie in het vloeibare: het water dat Brugge ooit wereldfaam bezorgde.

De Markt en de Burg - Roland Pollet en André Delrue - 13'

De Burg is de ziel van de stad Brugge, de plaats waar alles begon, want in 899 liet Boudewijn II, zoon van Boudewijn I met de IJzeren Arm, hier een versterkte burcht bouwen.

De Markt is het kloppende hart van de stad, de plaats waar in de middeleeuwen het volk samenkwam om steekspelen, jaarmarkten, blijde intredes en terechtstellingen bij te wonen en waar nu nog elke woensdagmorgen markt gehouden wordt.

Brugge UNESCO Werelderfgoedstad - Roland Pollet en André Delrue - 14'

Brugge mag dan oprecht trots zijn op zijn werelderfgoedstatus, de stad omarmt de toekomst.

Deze film neemt je mee langs wereldberoemde panorama's, torenhoge monumenten en eeuwenoude pleinen, opgefrist met eigentijdse constructies.

Brugge met de B van Bourgondië - Roland Pollet en André Delrue - 13'

Toen de Bourgondische hertog Filips de Stoute in de 14de eeuw huwde met Margaretha van Male, dochter van de laatste Graaf van Vlaanderen, behoorde Vlaanderen plots tot Bourgondië. Het Bourgondisch hof vertoefde graag in de havenstad en Brugge werd een magneet voor edellieden, handelaars en kunstenaars die een graantje wilde meepikken van zijn rijkdom. Vandaag houdt de Bourgondische erfenis nog steeds stand.

Slenteren door het Stille Brugge - Roland Pollet en André Delrue - 10'

De stadswijken Sint-Anna en Sint-Gillies mogen dan bekend staan als het stille Brugge, toch valt hier, ver van de platgetreden paden, heel wat te beleven.

Triennale 2021 - Roland Pollet en André Delrue - 5'

Met het thema 'Trauma' bracht Triennale Brugge aan de hand van 13 artistieke en architecturale installaties de verborgen aspecten van een stad naar boven en liet ze deel worden van de beeldvorming van de stad.

Wintergloed 2020 - André Delrue - 3'

Hoe kunnen we de reeks beter afsluiten dan met een relaas van dit jaarlijks kerstgebeuren.

Brugge heeft een rijk Bourgondisch verleden. Dit gaf meteen de aanleiding om deze streek te verkennen.

Bourgogne: Dijon en de Route des Grands Vins - André Delrue - 9'

We zeggen Dijon en je voelt de "moutarde" al in je neus kriebelen. We zeggen Bourgogne en je hoort de kurk al uit de fles ploppen. Je bent onmiskenbaar een Bourgondiër en daar zit niet alleen een gastronomisch maar ook een prachtig historisch en cultureel verhaal achter.

Bourgogne: Land van Abdijen en Kastelen - André Delrue - 14'

Dat Bourgogne kan terugblikken op een rijk verleden, illustreren de vele abdijen en kastelen die in deze regio te ontdekken zijn.

met korting aangeboden door Eleftheria Paralias voor onze leden
(zie praktische informatie onderaan)

Concert

The Best of Theodorakis

door het Theodorakis-Ensemble (13 uitvoerders)

zaterdag 9 maart 2024 om 20.00 uur
CC De Herbakker, Pastoor De Nevestraat 10, Eeklo

violen, cello, contrabas, fluit, klarinet, mandoline, gitaar, harp, slagwerk
zang: Marianne Van Eynde
bouzouki en zang: Demis Iossifidis
met speciale gast: sopraan Françoise Vanhecke
onder leiding van Xavier Roels

Programma: Liederen en instrumentale muziek van Mikis Theodorakis onder andere Mauthausen, Zorba the Greek, Grote Aria uit 'Medea', Ta Lyrika, To Axion Esti, I Gitonia ton Angelon, Epitafios, Dromi Palji, ...

Tickets: voorverkoop: 25 euro (tot en met donderdag 7 maart 2024) aan de deur: 28 euro de plaatsen zijn niet genummerd - deuren open 19.30 uur

Info en tickets: enkel bij organisator Theodorakis-Ensemble / Xavier Roels:
telefoon 09 228 28 80 - mobiel 0476 34 84 19 - e-mail xavierroels@skynet.be
rekeningnummer BE73 4434 6492 6160

Praktische informatie

- Tickets aan verminderde prijs voor leden Eleftheria Paralias: **tot 15 december 2023** kan je bij Eleftheria Paralias vzw tickets bekomen aan 18 euro per persoon. Na 15 december koop je zelf tickets bij de organisator aan de prijzen zoals vermeld in de aankondiging.
  - Tickets bestellen bij Eleftheria Paralias: - telefonisch 050 35 65 05 (André en Nicole)
- of via e-mail bestuur@eleftheriaparalias.com
- bedrag vooraf storten op rekeningnummer BE67 0014 7876 4087 op naam van Eleftheria Paralias vzw met vermelding Theodorakis Ensemble / je naam / aantal tickets .
- Uiterste besteldatum en betalingsdatum: **15 december 2023**.

De echte Griekse keuken met alle specialiteiten

Ma / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Di	gesloten	
Wo / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Do / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Vr / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Za		18u00 - 24u00
Zo en feestdagen	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00

Brugsesteenweg 14 - 8800 Roeselare
Tel. & Fax: 051 22 01 67 - GSM 0484 13 49 62
www.resto-el-greco.be

El Greco Roeselare / www.tripadvisor.nl

Grote keuze meeneemgerechten

Parking beschikbaar: "Hugo-Verriestraat 100"

Terugblik

Ledenfeest, zondag 20 augustus 2023

Op 20 augustus vond het ledenfeest van Eleftheria Paralias plaats in het Sparrenhof in Assebroek. De zon was opnieuw van de partij dus het beloofde een mooie middag te worden. Het muzikale duo Y Ellines, bestaande uit Dimitri van Ypsilon en Stratos van I Ellines, brachten er direct de sfeer in.

Aan de leden werd een aperitief aangeboden, wat extra smaakte met dit Griekse weertje. Traiteur Dobbelaere verzorgt al enkele jaren het lekkere eten tijdens ons ledenfeest en ook dit jaar was er lekkers in overvloed. De deelnemers genoten er

dan ook overvloedig van. Schrijver C.M.M. Dellamonte kon er een stand neerzetten met zijn boeken en deze signeren voor de vele geïnteresseerden. Camilla had een stand met allerhande spullen waarvan de opbrengst van de verkoop geschonken wordt aan de brandweer in Rhodos. Na de maaltijd duurde het niet lang voor de dansers aan hun trekken kwamen, terwijl veel anderen nog nagenoten van het zonnetje. De taart van Agathi smaakte heerlijk bij de koffie.

Een mooie middag, die vraagt om een herhaling volgend jaar.

Rembetika & Brugges Festival

Overlijden concertorganisator Jo Van Driessche

W e melden het overlijden van Jo Van Driessche op 26 september 2023. Zijn grootste passie was wereldmuziek. Hij was de oprichter van Rembetika vzw, motor achter tal van muziekevenementen en organisator van Brugges Festival. Dit festival kan je gerust het oudste Belgisch indoor wereldmuziekfestival noemen. Jo Van Driessche bracht met Brugges

Festival 35 jaar lang muziek uit de mediterrane sfeer naar hier. Hij bracht beroemde Griekse muzikanten naar Brugge: Mikis Theodorakis, Irini Papas, Maria Farantouri, Manos Hadjidakis, Nena Venetsanou, Iordanis Tsomidis, Savina Yannatou. Jo Van Driessche, geboren op 6 oktober 1952, overleed aan de chronische longziekte COPD, ook wel rokerslong genoemd.

In memoriam Yannis Markopoulos

Yannis Markopoulos heeft de veerman betaald (1)

J e moet absoluut geen Griekenlandfanaat zijn om je het deuntje *Who pays the ferryman?* uit de jaren 1970 te herinneren. Beluister het op <https://youtu.be/sCd3BvMLH4Y>

Velen weten dat dit ook de naam was van een populaire Britse achtdelige serie (2) die werd uitgebracht in 1977 en in 1978 op de Belgische en Nederlandse tv-schermen kwam. Weinigen kennen echter de diepe betekenis van de titel van het lied (1) maar sommigen weten wel wie dit lied componeerde. Dat de componist van het lied op 10 juni 2023 op 84-jarige leeftijd overleed zal dan weer velen ontgaan zijn. In de Belgische media kwam het nauwelijks in het nieuws en zelfs de Griekse media schonk er relatief weinig aandacht aan.

We hebben het over Yannis Markopoulos, Γιάννης Μαρκόπουλος. Hij is algemeen erkend als een van de belangrijkste Griekse componisten.

Markopoulos was naast Mikis Theodorakis, Vangelis Papathanasiou en Thanos Mikroutsikos, een van de belangrijkste moderne componisten. Hij trad ook meermaals op in België, namelijk in Brugge, Dranouter, De Panne, Gent, Antwerpen en Brussel.

"De muzikale ziel van Griekenland werd tot zwijgen gebracht. Hij zal echter levend blijven in onze herinnering, door zijn liederen, die door generaties en generaties Grieken zijn en zullen worden gezongen," verklaarde zijn familie. Yiannis Markopoulos was een zeer groot hoofdstuk in de geschiedenis van de Griekse muziek toen hij werd geïnspireerd en een nieuwe muzikale beweging creëerde waarin hij op meesterlijke wijze traditionele, klassieke en hedendaagse klanken combineerde. Als productief schrijver componeerde hij tijdens zijn lange carrière werken die een breed muzikaal spectrum bestrijken, van kunstmuziek en orkestrale tot opera's, oratoria en muziek voor theater en film. "Yiannis Markopoulos was een leidende figuur van de moderne Griekse cultuur. Zijn muzikale werk markeerde decennialang de koers van ons land, begeleidde hartverwarmend de Grieken tijdens de moeilijke jaren van de zevenjarige dictatuur (1967-1974)," zei burgemeester Vasilis Lambrinos van Iraklion.

Yannis Markopoulos werd geboren in maart 1939 in Iraklion, Kreta, als zoon van Georgios Markopoulos een advocaat, later de prefect van

Lassithi. Yannis groeide op in Ierapetra, de plaats van herkomst van zijn vader. Zijn jeugd werd beïnvloed door de Byzantijnse liturgie die weerklonk vanuit de kerk tegenover zijn ouderlijk huis, door de Kretenzische traditionele muziek met zijn snelle dansen gespeeld op lokale instrumenten tijdens de wekelijkse festiviteiten van de stad, door de klassieke muziek en de muziek van het bredere oostelijke Middellandse Zeegebied, maar tegelijkertijd hoorde hij het geluid van de golven en de ontploffing van landmijnen in de nasleep van de Tweede Wereldoorlog. Je kan zeggen dat al deze geluiden deel uit maakten van het akoestische universum van de componist als kind. Hij volgde zijn eerste lessen muziektheorie en viool aan het plaatselijke conservatorium en speelde klarinet in de gemeentelijke kapel. Ondertussen waren andere muzikale ervaringen van doorslaggevend belang: klassieke muziek, muziek die hij hoorde via de radio of van muzikanten en reizigers die door zijn geboortestad trokken. In de uitgebreide privé-bibliotheek van zijn vader verdiepte hij zich in literatuur, filosofie, geschiedenis en kunst. Tijdens zijn adolescentie begon hij muziek te componeren: twee melodieën van toen zouden later liedjes worden die in heel Griekenland grote populariteit hebben genoten.

In 1956 verhuisde Markopoulos naar Athene om zijn muziekstudie voort te zetten aan het Conservatorium van Athene terwijl hij filosofie en sociologie studeerde aan de Panteion Universiteit. Als student componeerde hij muziek voor het theater, voor de bioscoop en voor dansvoorstellingen.

In 1959 componeerde hij de *Τρία σκίτσα για χορό*, Drie Sketches voor Dans, opgenomen door het toenmalige EIR Symphony Orchestra (3).

In 1963 werd hij bekroond voor zijn muziek in Nikos Koundouros' film *Μικρές Αφροδίτες*, Kleine Aphrodite, op het Thessaloniki International Film Festival, en in hetzelfde jaar werden zijn muziekwerken *Θησέας* (Theseus), *Χιροσίμα* (Hiroshima) en *Τρία σκίτσα για χορό* opgevoerd door nieuwe dansensembles.

In 1967 ontvluchtte hij de militaire dictatuur. Markopoulos vertrok naar Londen. Daar verrijkte hij zijn kennis dankzij de Engelse componiste Elizabeth Lutyens en maakte kennis met de componisten Jani Christou en Iannis Xenakis, toen de meest baanbrekende muzikale figuren. Hij componeerde de wereldlijke cantate *λιος ο πρώτος*, Zon de Eerste, op de poëzie van Odysseas Elytis (Nobelprijs 1979) en voltooide de muzikale ceremonie *Idou o Nymphios*. Hij componeert de muziek voor Aristophanes' *Lysistrata*, *Λυσιστράτη*.

In 1968 kreeg hij de opdracht om de muziek te schrijven voor Shakespeare's *The Tempest*, uitgevoerd door de National Theatre Company en geregisseerd door David Jones.

In 1969 keerde Markopoulos terug naar Athene met een muzikale visie om met zijn werken bij te dragen aan het proces van herstel van de democratie, een strijd die voornamelijk werd geleid door

universiteitsstudenten en intellectuelen. Deze mensen vulden dagelijks de ruimte van zijn activiteit ondanks de obstakels en interventies van de militaire macht. Zijn liederen kwamen in de mond van het Griekse volk en droegen op beslissende wijze bij aan de eis tot herstel van de democratie.

Met de intrede van de jaren 1970 maakt Yiannis Markopoulos een beslissende wending in zijn koers. Hij realiseert zijn muzikale visie door tot dan toe werken in te dienen die in hun geheel worden gekarakteriseerd als een nieuw voorstel en doorbraak voor de Griekse muzikale realiteit. Het zijn werken die als eenheid in hun fundamentele principes zijn beïnvloed door de esthetische en filosofische opvattingen van de componist, maar elk van hen is anders. Met zijn composities legt hij de essentie van muzikale symbiose en de correlaties van expressie tussen symfonische en lokale instrumenten, door zijn melodische en ritmische horizon, zijn harmonische structuren en de timbres van zijn transparante orkestratie.

Hij begon aan muzikale optredens, werkte samen met dichters en regisseurs en presenteerde zijn werken in de Ledra-studio met jonge zangers en muzikanten aan wie hij leerde hoe zij zijn muziek en liedjes moesten interpreteren in de esthetische richting die hij zocht. Hij richtte een nieuw en zeer onderscheidend muziekensemble op dat Griekse lokale instrumenten bespeelde. Zo werd de piano voor het eerst gecombineerd met de lier, terwijl hij ook instrumenten van zijn eigen uitvinding toevoegde, met de bedoeling de verscheidenheid aan geluiden te verrijken. Vervolgens selecteerde hij jonge musici, zangers en acteurs, en in samenwerking met artiesten en dichters presenteerde hij een reeks uitvoeringen van zijn muziekwerken *Ilios o Protos*, *Chroniko*, *Ithagania*, *Thitia*, *Stratis Thalassinis*, *Oropedio*, ...

In 1976 componeerde hij de muziek voor de BBC-televisieserie *Who Pays the Ferryman?* (1). Het bereikte de top van de Engelse hitlijsten en Markopoulos verwierf internationale bekendheid.

In 1977 kwam *Οι Ελεύθεροι Πολιορκημένοι*, De Vrije Belegerden, gebaseerd op het gedicht van Dionysios Solomos dat datzelfde jaar werd gepresenteerd voor 22.000 jongeren in een stadion in Athene onder leiding van de componist. Markopoulos maakte opeenvolgende reizen over de hele wereld en gaf concerten in België, Nederland, de Verenigde Staten, Canada, Zweden, Italië, Frankrijk, Duitsland, Engeland, Rusland en Australië.

In januari 1981 werd hij verenigd voor het leven met de zangeres en medewerker Vasiliki Lavina en hun dochter Eleni werd in 1982 geboren.

In 1994 werd een van zijn belangrijkste werken, *η Λειτουργία του Ορφέα*, de Liturgie van Orpheus, voorgesteld in het Paleis voor Schone Kunsten in Brussel. Markopoulos werkte hiervoor samen met de bekende Belgische basbariton José Van Dam en het koor en orkest van de Vlaamse Opera.

Enkele van zijn erkende werken die we moeten vermelden zijn:

- De Ανα-γέννηση-Κρήτη ανάμεσα σε Βενετιά και Πόλη (Renaissance Kreta tussen Venetië en de Stad), een muzikale reis in 4 secties in opdracht van het Concertgebouw van Athene en opgevoerd in de Friends of Music Hall, in drie verschillende uitvoeringen in 1995. Vervolgens in 1997 in het Paleis voor Schone Kunsten met de symfonische ensembles van de Vlaamse Radio en solisten, onder leiding van Yannis Markopoulos. Dit werd live uitgezonden op het eerste kanaal van de Belgische televisie.

- De opera Ερωτόκριτος και Αρετή, Erotokritos en Areti, libretto van Markopoulos gebaseerd op een selectie teksten uit Vitsentzos Kornaros' erotische epos Erotokritos van de Kretenzische Renaissance, opgenomen door de symfonische ensembles van de Vlaamse Radio onder leiding van dirigent Michel Tilkin.

- Het pianoconcert Σχήματα σε κίνηση, Vormen in Beweging, opgenomen door het Symfonieorkest van de Gentse Opera onder leiding van Edwig Abrath (uitgegeven door het Naxosgenootschap).

- Ευήλια τοπία, Zonnige landschappen, fantasie voor solofluit opgenomen door de Brusselse solisten en fluitvirtuoos Marc Grauwels (uitgegeven door Naxos), 16 Πυρρίχιοι συμφωνικοί, 16 Pyrrussymfonieën.

- Νόμος της Θαλπωρής, Wet van Warmte (of Wet van Troost), een oratorium-muzikaal spektakel voor stemmen, gemengd koor, houten- en koperorkest, dans en diaprojectie, over de mens die vanaf de tijd van zijn bewuste bestaan op aarde, blazend met zijn uitademing, geluiden, zang en muziek produceert, over de natuurwetten en natuurrampen,

gepresenteerd in Brugge (2005) onder leiding van Yannis Markopoulos (in opdracht van het Vlaamse Gewest en onder auspiciën van de Belgische overheid).

Yiannis Markopoulos overleed op 10 juni 2023 na een jaar strijd tegen kanker in het Atheense Alexandra Hospitaal. De kerkelijke afscheidsdienst had plaats in de Metropoolaanse Kerk van Athene en hij werd begraven op de begraafplaats Παπαγού, Νεκροταφείο Παπάγου.

Alexis Tsipras (politicus en tot 29 juni 2023 leider van de partij Syriza, sinds 23 september opgevolgd door Stefanos Kasselakis) verklaarde dat Yannis Markopoulos een man van muziek is die zijn tijd ver vooruit was. Premier Mitsotakis noemde het verlies van de 'nobele' componist Yannis Markopoulos een klap voor de Griekse cultuur, die een trouwe dienaar verliest, maar ook voor de Griekse samenleving en zijn geliefde Kreta. De video *De leegte van Yiannis Markopoulos is onvervangbaar* zie je op <https://youtu.be/lqr72zP7kSk>

Herken je ook nog dit deuntje uit 1968:

https://youtu.be/jzqS_RoRyeA , Dans aan de voet van de Akropolis - Χορός κάτω από την Ακρόπολη?

Tien van Markopoulos' grootste successen hoor je op <https://youtu.be/LAdZjAu2dlQ> en een uitvoerige samenvatting van zijn grote successen hoor je op <https://youtu.be/3MVZ7MCDZN4>

Zie de reportage van OPENtv op <https://youtu.be/F9L3TVSvPMg> en van ERTnews op <https://youtu.be/-bgiMdL0EKc> Facebook: <https://www.facebook.com/yannis.markopoulos>

(1) De titel klinkt misschien wat cynisch, we leggen het hier uit.

Who pays the ferryman? is een Britse televisieserie uit 1977. Geschreven door Michael Bird en geproduceerd en geregisseerd door William Slater. Het werd gefilmd in het vissersdorpje Elounda, Kreta. De titel verwijst naar de oude mythe waarin de grens tussen de bovenwereld (bewoonde wereld) en de onderwereld (Hades) gevormd wordt door de rivier de Styx, Στύξ (Styx was ook de naam van een Griekse godin, die een personificatie was van de rivier). De zielen van de overledenen passeren deze rivier met behulp van een veerman. Om Charon, de veerman, te betalen worden er munten op de ogen van de overledene gelegd. De vraag in de titel verwijst dus naar betrokkenheid van iemand bij de dood van een ander (bron: Wikipedia).

Geregeerd door Hades, de god van de doden en koning van de onderwereld, worden de helse rivieren van de Griekse mythologie vaak genoemd in de oude literatuur. De vijf rivieren - Acheron, Styx, Phlegethon, Cocytus en Lethe - hadden elk hun eigen specifieke functie in de religie en mythologie van de Griekse onderwereld, samen met een uniek karakter om de respectieve emotie of god geassocieerd met de dood te symboliseren.

(2) Het verhaal van de serie: een Engelse zakenman besloot na dertig jaar terug te keren naar Kreta waar hij tijdens de Tweede Wereldoorlog op het eiland bekend stond onder de naam Leandros en in het verzet (Κρητική Αντίσταση) vocht (αντάρτες, guerrillastrijder). Hij wil de balans van zijn leven opmaken en besluit op zoek te gaan naar zijn geliefde Melina van wie hij al die jaren niets heeft vernomen.

De Britse serie kwam tot stand met artistieke en financiële hulp van de Grieken. De roman werd uitgegeven door de Griekse Efstathiadis Group en een Nederlandstalige versie verscheen in 1979. Het soundtrackalbum werd in 2000 opnieuw op cd uitgebracht door EMI Griekenland. In 2006 werd in Nederland en België een versie van de serie met Nederlandse ondertiteling op dvd uitgebracht, en in het Verenigd Koninkrijk in 2012.

(3) Ethnikó Ídryma Radiofonías of EIR, was de belangrijkste openbare staatsomroep van 1945 tot 1970. In 1970 werd EIR de National Radio Television Foundation (EIRT) tot 1987 toen het de Hellenic Broadcasting Corporation (ERT) werd.

Onze private Facebookgroep werd gecreëerd voor leden van Eleftheria Paralias vzw. We moedigen onze leden aan om allerlei Griekse weetjes, nieuwsberichten, receptjes, reisverhalen, enzovoort te delen in een aangenaam en sociaal kader.

Bij de frontcover: oude Griekse helmen

Helmen, περικεφαλαία, werden gebruikt door oude en middeleeuwse volkeren om hun hoofd te beschermen. De helmen waren van brons (aanvankelijk werden minder duurzame materialen gebruikt). Sommige helmen hadden decoratieve elementen om rang, loyaliteit of persoonlijke stijl aan te duiden. De helmen speelden een cruciale rol bij het beschermen van de hoofden van de soldaten tegen zowel vijandelijke aanvallen als vallend puin tijdens gevechten. In de loop der jaren veranderde de vorm.

Elk type helm weerspiegelt de evolutie van de Griekse oorlogsvoering en de balans tussen bescherming, mobiliteit en zichtbaarheid. De diversiteit van helmontwerpen toont het innovatieve karakter van de Grieken en hun toewijding om de veiligheid van hun soldaten, de hoplieten (zie verder), op het slagveld te waarborgen. Er werden verschillende soorten helmen gemaakt, die zijn vernoemd naar de respectieve regio waarin ze voor het eerst gebruikelijk werden, of eeuwen later werden gevonden. Twee belangrijke helmtypen die zich in de oudheid ontwikkelden waren de Korinthische helm en de Romeinse galea. De Korinthische helm is waarschijnlijk het bekendste en het meest karakteristieke Griekse helmtype. Op de frontcover van dit ledenblad ziet u een Korinthische helm in brons versierd met bladgoud en de rand met een kralenmotief. Uit de late archaische periode, rond 500 vóór Christus. Gevonden op de Necropolis bij Agia Paraskevi (Thessaloniki), graf 262, en nu bewaard in het Archeologisch Museum van Thessaloniki (1). Foto Johan Van Iseghem, 2007. In deze rubriek beschouwen we zeven types helmen en wie de gebruikers ervan waren.

Korinthische helm

De Κορινθιακό κράνος, ontleent zijn naam aan de stadstaat Korinthe (2). De helm verscheen voor het eerst aan het einde van de 8ste eeuw vóór Christus, in de 7de en 6de eeuw vóór Christus verder ontwikkeld en bleef in gebruik tot de klassieke periode. Veel variaties van deze stijl van helm werden ontwikkeld door de verschillende oude stadstaten. De vorm evolueerde naar het meer open type dat minder duur was om te vervaardigen. Het maakte geleidelijk plaats voor het zogenaamde Pylos-type (zie verder) dat in grote aantallen kon gemaakt worden en minder belemmerend was voor het zicht en het gehoor van de hoplieten.

Tot op de dag van vandaag staat de Korinthische helm bekend als de oude Griekse oorlogshelm bij uitstek. Het verspreidde zich wijd buiten de geografische grenzen van het oude Griekenland. Veel variaties van deze stijl van helm werden ontwikkeld door de oude stadstaten van Griekenland en tegen de 5de eeuw werden ze ook overgenomen door nederzettingen in Italië. De Romeinen vielen voor deze Griekse helmstijl. In Italië evolueerde de Korinthische helm tot een oorlogshelm, genaamd de Italo-Korinthische (3), waarbij de karakteristieke neusbeschermer en de oogspleten uiteindelijk

slechts decoraties werden. De Romeinen gebruikten dit type helm van ongeveer 500 vóór Christus tot ongeveer 100 na Christus.

De helm op de frontcover van dit ledenblad vertegenwoordigt een vergevorderd stadium in de ontwikkeling van het type en dateert uit de tweede helft van de 6de eeuw vóór Christus. De ontwikkeling zat vooral in de vorm, die steeds bolvormiger werd om beter op het hoofd te passen, met grotere neusbeschermer, brede wangstukken en nekbeschermer. Aan de bovenkant bevinden zich meestal enkele gaten die bedoeld waren om een kuif (van paardenhaar) te bevestigen. Veel Korinthische helmen zijn versierd (zoals bijvoorbeeld een uitgebreid kralenmotief dat rond de rand loopt) en of belegd met goud. Helmen van dit type waren duurder en weerspiegelden de sociale status van de strijder.

Hoewel dit type helm algemeen bekend staat als Korinthisch, is het discutabel of het afkomstig is uit de stad Korinthe. Veel van het bewijs dat de link met Korinthe ondersteunt, is te vinden in de geschriften van Herodotus en de vele voorbeelden van dit type helm (meer dan welke andere types helmen dan ook) die werden vaak afgebeeld op beschilderde vazen en aardewerk, alsook beeldhouwwerken, zelfs lang nadat het type buiten gebruik was geraakt. Dat was waarschijnlijk te wijten aan de bekendheid die het type heeft verworven door zijn lange traditie en het feit dat het belangrijkste type helm was dat door de Grieken in de Perzische oorlogen werd gedragen. De Grieken associeerden de Korinthische helm romantisch met vergane glorie en traditie, en dit helmtype bleef tot ver in de eerste eeuw na Christus in gebruik.

In de moderne cultuur draagt het Star Wars-personage Boba Fett ook een helm met een T-vormig vizier dat vaag lijkt op de Korinthische helm, net als veel andere Mandalorianen (een fictieve groep mensen die geassocieerd worden met de planeet Mandalore in het Star Wars-universum) en Clone troopers (fictieve soldaten in het Star Wars-universum) in de filmserie. Zie ook nog de animatie over de Korinthische helmen op <https://youtu.be/R66Ji9uW2FM>

Pylos helm

Ook konos, pilleus, of pilleum in het Latijn. De πῖλος κράνος is een konische helm van gehamerd brons, meestal met een enkele groef in het onderste deel die de hele helm omringt. Hierdoor ontstaat een soort brede rand, afgerond aan de onderranden, soms met een contrasterende rand.

Aan weerszijden van de helm zijn een paar kleine gaatjes om een kinband aan te bevestigen. De helm werd gemaakt in zowel ronde als conische vormen.

Er wordt aangenomen dat de vorm van de helm was afgeleid van de kegelvormige hoed, die gebruikelijk was in het oude Griekenland, en die was gemaakt van vilt of leer (4). Het Griekse woord pilos duidde oorspronkelijk op wol of haar dat in vilt was gewrongen, gebruikt om een soort pet of hoed te maken. Zo'n hoed werd mogelijk onder de bronzen helm gedragen voor comfort en of bescherming. Het materiaal werd ook gebruikt als voering voor helmen.

De Pylos-helm, af en toe had hij een pluim paardenhaar, was vooral populair op de Peloponnesos. De helm werd vaak afgebeeld in de kunst: op vazen en stèles, στήλες (5), gebeeldhouwd in reliëf, gegraveerd op situlae (6) en spiegels, gegoten in brons of geslagen op munten en gegoten in terracotta. De Pylos-helm werd gebruikt tijdens de vroege Griekse periode en de Etruskische periode. Het is in de volksmond bekend als de pet-type helm die werd gebruikt door gewone mannen en infanteristen.

Aan het einde van de 5de eeuw vóór Christus vond een wijdverbreide adoptie van de Pylos-helm plaats in Sparta. De Spartanen wijzigden hun gevechtstechnieken en het belang van trompetsignalen nam toe. De Korintische helm was dus niet meer praktisch. Het feit dat de Korintische helm meer bescherming bood door het hoofd volledig te omsluiten maar tevens het zicht en gehoor van de soldaten belemmerde, zal wellicht de ontwikkeling van de Pylos-helm hebben gestimuleert niettegenstaande ze veel minder bescherming bood. Bovendien was de Pylos-helm goedkoper en gemakkelijker te produceren dan andere helmtypen omdat er minder brons voor nodig was, zodat soldaten uit de lagere klasse de Pylos-helm kozen in plaats van de duurere varianten en liever het grootste deel van hun geld uitgaven aan een stevig schild en wapen.

Er is ook gesuggereerd dat de Spartanen dit type helm gebruikten om hun moed te tonen, benadrukkend dat ze niets te verbergen hadden, zelfs geen angst of passie in hun gezicht. In de volgende eeuwen werd de helm al snel een populaire infanteriehelm. De keuze voor een minder beschermende helm is echter niet altijd ideaal geweest.

De Pylos-helm werd door andere Griekse stadstaten gekopieerd en was ook in Carthago en Macedonië in gebruik.

Illyrische helm

De Ἰλλυρικό κράνος is een archeologische term die een type bronzen helm beschrijft dat veel werd gebruikt in de 8ste en 7de eeuw vóór Christus, vooral in de Peloponnesos die de plaats was van zijn vroegste ontwikkeling. Het is ten onrechte vernoemd naar Illyrië (7) om de reden dat veel van dergelijke vondsten daar vandaan kwamen op het moment dat archeologen ze begonnen te

bestuderen. Dit type helm werd gebruikt door de Grieken, maar ook door de Etrusken en Scythen, en later namen de Illyriërs het op grote schaal over. Het gebruik ervan verdween in Griekenland aan het begin van de 5de eeuw vóór Christus, terwijl de Illyriërs het gebruik ervan in de 4de eeuw vóór Christus stopten.

Thracische helm

Ook de Frygische helm, Φρυγικό κράνος, was een type bronzen helm, soms van messing (8). Het dankt zijn naam aan de gelijkenis met de Frygische pet.

Typisch voor deze helmen is dat de bovenkant eindigde in een soort schuine naar voren buigende top (te vergelijken met het hoofddekseel van de Smurven in het gelijknamige Belgische stripverhaal). Het was een evolutie van de Korinthische helm. Het verscheen voor het eerst in de klassieke tijd. Het werd algemeen aanvaard tijdens de Hellenistische jaren, vooral door het Macedonische leger, waaraan Filips II het introduceerde en werd later gebruikt door vele voetsoldaten van Alexander de Grote en zijn opvolgers, via wie het overging naar de Romeinen en Magna Graecia. Het was ook wijdverspreid onder de Daciërs in het huidige Roemenië.

Halkidische helm

Of Chalcidische helm, Χαλκιδικό κράνος, was een bronzen oorlogshelm die in het oude Griekenland werd gedragen. Het was wijdverspreid, vooral in de 5de en 4de eeuw vóór Christus. Het werd gevonden in het oude Griekenland en Italië. Het werd zo genoemd omdat de eerste afbeeldingen die we kennen afkomstig zijn van keramische vaten die in Chalkida (Chalkis, Χαλκίς) zijn gevonden. Het is duidelijk een evolutie van de Korinthische helm met het doel de verbetering van het gehoor en het gezichtsveld van de krijger die hem droeg en bovendien weegt het minder (9), dus gemakkelijker te dragen. Het is een halfronde koepel met ééndelige of aangepaste verlengstukken aan de zijkanten en achterkant om de wangen en nek af te schermen, en er is een kleine neusbescherming. De zijverlengingen (paragnathiden) hebben meestal een gat waarin een riem is bevestigd om onder de kaak te worden gebonden en de helm vast te houden.

Attische helm

De Ἀττικό κράνος heeft zijn oorsprong in het klassieke Griekenland en werd wijdverspreid in het Hellenistische Italië en het Romeinse Rijk. De vorm leek op die van de Chalcidische helm, behalve dat hij de neus onbeschermd liet. In Griekenland kende het niet hetzelfde succes als de Korinthische helm of de Frygische helm. In de kunst heerste het als de helm bij uitstek van oude generaals, keizers en praetorianen.

Net als de Halkidische helm had ook de Attische helm openingen gelaten voor de oren, het nadeel van de Korinthische helm.

Beotiaanse helm

De Βοιωτικό κράνος was een eigenaardig type oorlogsaccessoire dat wijdverspreid werd in de 4de en 3de eeuw vóór Christus. Het werd voornamelijk gebruikt door oudere Griekse ruiters. Xenophon beveelt het gebruik van de Beotiaanse helm aan vanwege het brede gezichtsveld dat het de krijger biedt, vooral tijdens de strijd. Bij de infanterie was het niet erg wijdverspreid, behalve voor de Boeotiërs (10) die het droegen en aan wie het zijn naam ontleende. De helm is gemaakt van brons en lijkt op een hoed met een verhoogde gordel. Iconen uit het Hellenistische tijdperk laten zien dat deze helmen met kleuren werden beschilderd, gegraveerde decoraties hadden en versierd waren met paardenstaarten. Iconen zijn ook te vinden op munten van koning Hermaeus van Bactrië.

Bekijk diverse modellen helmen in de video 'Oude Griekse helmen': https://youtu.be/nuet0LqIQ_0
De Antikensammlung van het Berlijnse Altes Museum in Charlottenburg bezit een ruime collectie verschillende Griekse helmen. De collectie klassieke oudheden is een van de belangrijkste collecties in zijn soort ter wereld. Het herbergt archeologische voorwerpen van Griekse, Romeinse, Etruskische en Cypriotische oorsprong. Zie de website Antikensammlung van de Staatliche Museen zu Berlin: <https://bit.ly/3Q2Z3pP>
Natuurlijk kan je in tal van Griekse musea helmen bezichtigen, meestal lokale vondsten.

Hoplieten

Nog iets over de gebruikers van al deze helmen. De hoplieten waren infanteriesoldaten met zware wapens die in een falanxformatie (11) vochten. Hoplieten waren gedisciplineerd en vertrouwden op elkaar voor de verdediging. Daardoor waren ze immers succesvol in de strijd, bijvoorbeeld in de oorlogen tegen de Perzen (12).

De opkomst van de hoplieten viel samen met het einde van het heroïsche tijdperk en het ontstaan van de stadstaten. Vóór de opkomst van de hoplieten hielden Griekse krijgers zich bezig met een chaotische stijl van vechten die afhankelijk was van individuele intelligentie.

Hoplieten waren de krijgers bij uitstek van het klassieke Griekenland. De naam hopliet, ὀπλίτης of ὀπλίτης, komt van de naam van het grote ronde schild, ὄπλον. Lichtbepalende soldaten noemde

men gymnes, γυμνός, en psilos, ψιλός. Van de meeste gewone burgers van Griekse stadstaten met voldoende middelen werd verwacht dat ze zich uitrustten en beschikbaar stelden voor de strijd wanneer dat nodig was. Hoplieten moesten dus zelf hun eigen uitrusting kopen, hetgeen de lagere klassen uitsloot van de rangen.

Als bescherming van het lichaam droegen hoplieten een bronzen helm en bronzen harnas. Aanvankelijk was dat een thorax, een klokvormige borstplaat, κωδωνόσχημο θώρακα, maar dat beperkte de beweeglijkheid van de strijder. Dat harnas, gemaakt van brons voor degenen die het zich konden veroorloven, werd later vervangen door een bescherming van stevig linnen belegd met messing schubben, de linothorax, λινοθώρακας. Om de voeten van de knieën tot de enkel te beschermen, gebruikten ze been- en voetkappen in koper of messing, περικνημίδες από ορείχαλκο. De schilden van de hoplieten, genaamd aspis, ἀσπίς, waren ongeveer 1 meter diameter en gemaakt van hout en messing. Zo'n schild woog gemiddeld 7 à 12 kilogram. Een panoply is een compleet harnas. Het woord komt van het Oudgriekse πανοπλία en verwijst naar het gehele outfit van een hopliet: het schild, de borstplaat, de helm, de beschermstukken voor benen en voeten, samen met het zwaard en de speer. Een ganze outfit kon gemiddeld meer dan 35 kg wegen.

Het belangrijkste offensieve oorlogswapen was een lange (stoot)speer van 2 à 3 meter, gemaakt van brons of ijzer en genaamd doru, δόρυ. Daarnaast behoorde een korte speer van 40 à 50 cm tot de uitrusting.

Ze droegen ook een zwaard, meestal een kort zwaard genaamd een xiphos, ξίφος, maar later ook langere en zwaardere types. Het korte zwaard was een secundair wapen, gebruikt als of wanneer hun speren werden gebroken of verloren gingen, of als de falanx de rang brak. De xiphos hadden meestal een lemmet van ongeveer 60 centimeter. Vaak hadden ze ook reservezwaarden. De schede van een zwaard werd koleos (κολεός) genoemd. In het moderne Helleense leger wordt het woord hopliet gebruikt om te verwijzen naar een infanterist.

Bekijk twee documentaire animatiefilms: over de hoplieten op <https://youtu.be/g1TJzu4AEIQ> en over de Griekse falanx op <https://youtu.be/B9dhvsW8oFI>

- (1) Het Archeologisch Museum van Thessaloniki toont artefacten die zijn opgegraven in Noord-Griekenland. Het grootste deel van de collectie bestaat uit edelmetalen voorwerpen uit het Helleense koninkrijk Macedonië. <https://www.amth.gr/en>
- (2) Korinthe was een stadstaat op het smalle stuk land dat de Peloponnesos verbindt met het Griekse vasteland, ongeveer halverwege tussen Athene en Sparta. Het oude Korinthe was een van de grootste en belangrijkste steden van Griekenland, met een bevolking van 90.000 in 400 vóór Christus. In de klassieke oudheid wedijverde Korinthe met Athene en Thebe in rijkdom, gebaseerd op het verkeer en de handel door de landengte van Korinthe.
- (3) De Italo-Korinthische helm wordt ook beschreven als Apulo-Korinthisch, Etruskisch-Korinthisch, pseudo-Korinthisch of als de Korinthische paradehelm.
- (4) Soortgelijke petten werden gedragen in de latere oudheid en de vroege middeleeuwen in verschillende delen van Europa, zoals te zien in Gallische en Frankische kleding. De Albanese traditionele vilten muts, de plis, die tegenwoordig in Albanië, Kosovo en aangrenzende gebieden wordt gedragen, is afkomstig van een soortgelijke vilten muts die door de oude Illyriërs (de volkeren die het westen van het Balkanschiereiland bewoonden) werd gedragen.

(5) Stèle (ook stele en stela, στήλη, meervoud: stelae of steles) is de archeologische term voor een (meestal uit één stuk steen of hout gehouwen) tablet of pilaar, met daarin een in reliëf gebeeldhouwde voorstelling en / of tekst. Stèles werden onder andere door de oude Egyptenaren, de Perzen, de Grieken en de Romeinen gebruikt om graven en speciale plaatsen te markeren of als monument om de herinnering aan belangrijke gebeurtenissen vast te leggen. (bron: Wikipedia)

Het grootste aantal stèles werd gemaakt in Attica.

(6) Situla (Latijn voor emmer, meervoud situlae) is in de archeologie en kunstgeschiedenis de benaming voor een verscheidenheid aan emmervormig vaatwerk uit de ijzertijd tot de middeleeuwen, meestal met een hengsel aan de bovenkant. Situlae zijn vaak uitbundig gedecoreerd, het meest kenmerkend zijn reliëfs in banden of friezen die rond het vat lopen. Situla kunnen ook emmervormige oud-Griekse vazen zijn, variërend van eenvoudig gebruiksaardewerk tot fijn beschilderde exemplaren. Ook zijn er Griekse situlae van zilver of andere exclusieve materialen, zoals twee glazen situlae uit de late oudheid die nu in de San Marco van Venetië te zien zijn. (Bron: Wikipedia)

(7) Ἰλλυρία was in de klassieke oudheid een regio in het westelijke deel van het huidige Balkan-schiereiland. Tegenwoordig behoort deze regio tot de staten Albanië, Noord-Macedonië, Montenegro, Slovenië, Kroatië, Bosnië en Herzegovina en Servië.

(8) Brons is een legering van koper en tin, messing is een goedkopere legering van koper en zink.

(9) Ter vergelijking: Korintische helmen wogen ruim 1,5 kg dat met decoraties kon oplopen tot bijna 3 kg, een Illyrische helm woog gemiddeld 1,2 kg.

(10) Boeotië of Beotia, Βοιωτία, is een van de huidige regionale eenheden van Griekenland. Het maakt deel uit van de regio Centraal-Griekenland. De hoofdstad is Livadeia en de grootste stad is Thebe. Boeotië was ook een regio van het oude Griekenland, al van vóór de 6de eeuw vóór Christus.

(11) In een falanxformatie, σχηματισμό φάλαγγας, stelden de krijgers zich in verschillende rijen frontaal op, gewapend met speren en schilden. Op deze manier opgesteld vormen de soldaten een onoverkomelijke barrière voor vijandelijke aanvallen. De soldaten van de colonne waren zeer goed getraind en hadden absolute discipline. Elke soldaat werd beschermd door zijn eigen schild en door het soldatenschild aan zijn rechterhand.

(12) Het was in september van het jaar 490 vóór Christus toen een enorm in de minderheid zijnd leger van dappere soldaten hun stad redde van het binnenvallende Perzische leger in de Slag bij Marathon.

Zie <https://youtu.be/z70-o8Rd5gk> Maar ze hebben in de Slag bij Marathon meer gered dan alleen hun eigen stad: ze hebben de Atheense democratie zelf gered en bijgevolg de loop van de westerse beschaving beschermd. Het is zeer onwaarschijnlijk dat de wereldbeschaving vandaag de dag hetzelfde zou zijn als de Perzen de Atheners bij Marathon hadden verslagen. Het machtige leger van Darius I zou Athene hebben veroverd en daar de Perzische heerschappij hebben gevestigd, waardoor een einde zou komen aan de pasgeboren Atheense democratie van Pericles. In feite zou dit zeker het idee van democratie hebben vernietigd zoals het zich destijds in Athene had ontwikkeld.

In het hartje van Brugge vindt u het typisch Grieks restaurant El Greco!
Ons restaurant is één van de oudste Griekse familierestaurants in België (sinds 1980).

De menukaart biedt uiteraard de klassieke Griekse keuken, maar er is ook ruimte voor vernieuwing met steeds nieuwe seizoenssuggesties.

Vlees-, vis-, en vegetarische gerechten komen in overvloed aan bod!

Onze traiteurdienst zorgt ervoor dat u onze gerechten ook thuis kunt verorberen tijdens uw privé of zakelijke feesten (communies, verjaardagen, jubileums, enz.).

Geregeld organiseren we ook livemuziek en dansavonden.

De data ervan vindt u terug op onze website en op <https://www.facebook.com/elgrecobrugge> !

Leden van Eleftheria Paralias vzw krijgen 10% korting bij vertoon van de lidkaart en mits contante betaling!

El Greco is open iedere dag vanaf 17u30 tot 24u00
Zondagmiddag ook van 12u00 tot 14u00 - Gesloten op woensdag

Telefoon: 050 33 02 96 - Website: <http://www.el-greco.be/> - E-mail: info@el-greco.be

Wistjedatjes en nieuwsjes uit Griekenland

◆ Cultuurlandschap Zagori, Ζαγόρι, in Epirus, is op 19 september 2023 uitgeroepen tot UNESCO Werelderfgoed, μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO. Zagori is een ontzagwekkend natuurlijk landschap met een ongelooflijk goed bewaard gebleven netwerk van 46 dorpen, Zagorochoria, met 2 nationale parken, een klooster, rivieren en watervallen. De dorpen van Zagori zijn klein, georganiseerd rond het centrale plein, mesochori, met een grote kerk, een plataan en een openbare fontein. Geplaveide straatjes en paden verbinden de rest van het dorp. Elke individuele wijk heeft een kleinere kerk. De dorpen waren verbonden door stenen paden, trappen en bruggen, tot de opening van moderne wegen in de jaren 1950. Het gebied was bijna verlaten tijdens de Griekse Burgeroorlog (1946-1949). Sinds de jaren 1980 zijn staatsinitiatieven gericht op het behoud van het traditionele karakter van dorpen en het natuurlijke landschap.

Het woord Zagori komt van het Slavische voorzetsel 'za' (za) dat 'achter' betekent en het zelfstandig naamwoord 'gora' (gora) dat 'berg' betekent.

De Vikos-kloof, Φαράγγι του Βίκου, die zich in de Zagori-regio bevindt, is een natuurwonder in Griekenland en staat bekend als de 'Griekse Grand Canyon' vanwege zijn duizelingwekkende kliffen en prachtige hoogten. Volgens het Guinness Book of Records is het de diepste kloof ter wereld en groenste ravijn in het land, met een diepte van meer dan 450 tot 1.600 meter.

Info op <https://whc.unesco.org/en/list/1695>

en bewonder de natuur in deze video:

<https://youtu.be/QNo0oq4zrQ0>

Meer over de Vikos-kloof zie je op

<https://www.greecetravel.com/ipiros/vikos>

◆ De Griekse nationale inlichtingendienst (EYP, Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών) verbeterde zijn cyberbeveiligingseenheden met de oprichting van een nieuw cyberbeveiligingscentrum dat belast is met het monitoren, detecteren en reageren op cyberdreigingen en beveiligingsinbreuken op de digitale infrastructuur van het land. De nieuwe cybersecurity-eenheid, genaamd Security Operation Center kwam er na aandringen van het Europees Parlement in de nasleep van een af luisterschandaal in 2022. EYP kreeg ongewenste internationale aandacht in het najaar van 2022, toen het bleek betrokken te zijn bij een af luisterschandaal dat de Griekse samenleving en politiek door elkaar schudde.

◆ Wist je dat rebetiko in 2017 werd toegevoegd aan de lijst UNESCO Immaterieel Cultureel Erfgoed? Rebetiko kan kort worden omschreven als het stedelijke volkslied van de Grieken, vooral de armsten, van de late 19de eeuw tot ongeveer het derde decennium van de 20ste eeuw. Het

ontwikkelde zich in de havens van steden waar de arbeidersklasse woonde (Piraeus, Thessaloniki, Istanbul en Smyrna) en ging vervolgens over naar andere stedelijke centra. Het diende als basis voor verdere ontwikkelingen in de populaire Griekse muziek. De muziek begon herop te leven tijdens de zogenaamde rebetika-revival in de jaren 1960 en ontwikkelde zich verder vanaf de vroege jaren 1970.

<https://ich.unesco.org/en/decisions/12.COM/11.B.11>

en https://el.wikipedia.org/wiki/Ρεμπέτικο_τραγούδι

◆ Het tragische verhaal van de Grieks-Cypriotische bevolking van Famagusta komt begin 2024 op het Griekse kanaal MEGA TV. De tragische gebeurtenissen die zich ontvouwen op 20 juli 1974 in de stad Famagusta, Cyprus, tijdens de Turkse invasie, zijn het decor voor een nieuwe ambitieuze productie van MEGA TV. Op de 49ste verjaardag van de Turkse invasie werd een trailer van de serie getiteld 'Famagusta' vrijgegeven die je hier kan zien: <https://youtu.be/reB-8AA9bBY>

De serie is gemaakt door Andreas Georgiou en Vana Dimitriou en is geïnspireerd op ware gebeurtenissen die plaatsvonden in Nicosia. 24 afleveringen zullen vanaf het begin de tragische gebeurtenissen vastleggen uit de tijd dat de levens van de protagonisten, bijna kinderen in die tijd, voor altijd veranderden.

Tijdens de tweede fase van de Turkse invasie van Cyprus op 14 augustus 1974 werd Famagusta gebombardeerd door Turkse vliegtuigen. Het duurde twee dagen voordat het Turkse leger de stad bezette. Daarvoor was de hele Grieks-Cypriotische bevolking van Famagusta naar de omliggende velden gevlucht. Als gevolg van Turkse lucht-aanvallen kwamen zo'n 3.000 burgers om het leven, onder wie ook toeristen.

Na de Turkse invasie vluchtte de hele Grieks-Cypriotische bevolking naar Paralimni, Dherynia en Larnaca, uit angst voor een bloedbad. De evacuatie werd geholpen en georkestreerd door de nabijgelegen Britse militaire basis. Paralimni is sindsdien uitgegroeid tot de hedendaagse hoofdstad van de provincie Famagusta van het Grieks-Cypriotische Cyprus.

De verfilming van de dramaserie vond plaats in Nicosia, Athene en Londen. Zie aankondiging op www.megatv.com/ekpompes/1135061/famagusta

◆ Wist je dat Griekse jongeren tot de oudste jongvolwassenen behoren die het ouderlijk huis verlaten. Griekenland staat voor 2022 op de derde plaats in de Europese ranglijst van Eurostat wat betreft de leeftijd waarop jongeren zelfstandig gaan wonen: gemiddeld op 30,7-jarige leeftijd. Het Europese gemiddelde is dat jongeren op 26,4-jarige leeftijd zelfstandig gaan wonen. Op de eerste en tweede plaats staan Kroatië en

Slowakije met respectievelijk 33,4 jaar en 30,8 jaar. In de Scandinavische landen zijn de jongeren het vlugst het nest uit, gemiddeld op 21-jarige leeftijd. Hoewel families in omvang zijn gekrompen, blijven relaties hecht en blijven uitgebreide families een belangrijke rol spelen in het Griekse leven. Onder de belemmeringen voor zelfstandig wonen werd het hoge werkloosheidspercentage genoemd.

◆ Vuur en water haalden in de voorbije maanden vele Griekse en andere krantenkoppen. De hittegolf die Griekenland in de voorbije zomer in zijn greep hield, zorgde voor nieuwe records, volgens metingen van het Nationaal Observatorium van Athene. Gytheio, gelegen in de Peloponnesos, ervoer op 23 juli 2023 een absolute maximumtemperatuur van 46,4 °C, een nieuw record voor de hoogste temperatuur ooit gemeten in Griekenland sinds het begin van de metingen in 2006. In Death Valley in Californië was het 53,9 °C. De warmste temperatuur ooit die betrouwbaar op aarde werd geregistreerd, was 56,7 °C (juli 1913 in Furnace Creek nabij Death Valley).

Na de verzengende hittegolven en bosbranden op Rhodos en andere plaatsen, kreeg Griekenland dan in september af te rekenen met Daniël en Elias, die zorgden voor andere records. Storm Daniël was een storm van ongekende omvang die grote overstromingen en vernielingen veroorzaakte in Centraal- en Noord-Griekenland. Zware regenen onweersbuien waren voorspeld in Thessalië, de Sporaden, het noorden van Evia en delen van centraal en oostelijk Centraal-Griekenland (Sterea Ellada). Er moesten 1.700 mensen gered worden met twintig helikopters van de brandweer (9), de strijdkrachten (7), de Griekse politie (1) en van de Zwitserse brandweerlieden (3) die nog in Griekenland waren om bosbranden te bestrijden. De laatste drie helikopters werden gebruikt om voedsel en water te distribueren naar door overstromingen getroffen dorpen. Daarnaast zaten op talrijke plaatsen na de stortregens en de overstromingen duizenden mensen vast in dorpen en toeristische resorts. De overstromingen in de regio Thessalië veroorzaakt door storm Daniel doodden minstens 17 mensen, verdrinken 110.000 landbouwhuisdieren en vernietigden een kwart van de jaarlijkse landbouwproductie van Griekenland, zeggen experts. Zie beelden van de vernielingen in Pilion: <https://youtu.be/R67hK0b-L3s>, de zondvloed in Larissa; <https://youtu.be/K5othmsGU50> en weggespoelde straten in Volos: <https://youtu.be/kulSml178jA>

Na de branden en dodelijke overstromingen zei de Griekse premier Kyriakos Mitsotakis dat "Griekenland wordt geconfronteerd met een oorlog in een tijd van vrede."

Griekenland was nog niet goed gekomen van storm Daniel of het moest zich opnieuw schrap zetten voor de volgende storm Elias. "Heel Volos is veranderd in een meer," zei burgemeester Achilleas Beos van Volos, "...ik weet niet waar God zoveel water heeft

gevonden, het is als het verhaal van de ark van Noach."

◆ Meer dan 250 Grieken op het eiland Paros lanceerden in juli het protest 'Herover het strand' tegen de ongecontroleerde verspreiding van particuliere ligstoelen en parasols op de stranden. De campagne was de eerste in zijn soort op het eiland en ging door op Santa Maria Beach nabij het dorp Lagkeri. De stranden van Kolymbithres en Paros Park waren de volgende stop in de campagne, die werd geleid door de 78-jarige Christos Gerogousis, een voormalig schoolhoofd. In een verklaring zeiden ze "we zijn verenigd door de bezorgdheid voor de inkrimping van de openbare ruimte en verplaatsing van de stranden van ons land." Ze zijn bezorgd over de wetteloosheid op de stranden van Paros door bedrijven die delen van de stranden exploiteren en willekeurig de gemeenschappelijke ruimte bezetten met ligstoelen en parasols, ver buiten de grenzen van de concessiecontracten die ze hebben ondertekend. "We verdedigen het recht van de burgers en bezoekers van ons eiland om vrije toegang te hebben tot de stranden waar we van houden. De Griekse zomer maakt deel uit van onze ziel, het maakt deel uit van onze identiteit: laten we ons door niemand afpakken", zegt de Beweging. De 'Paros Burgerbeweging voor Vrije Stranden' benadrukt dat de Griekse grondwet vrije toegang garandeert.

De grondwet stelt duidelijk dat de kustlijn van het land wordt beschouwd als een openbaar goed en dat Griekse burgers het recht hebben om toegang te krijgen tot en gebruik te maken van stranden wanneer ze maar willen. Geen enkele persoon of bedrijf heeft echter het recht om een openbaar strand te exploiteren of de toegang tot een Griekse burger te blokkeren. Sinds de jaren 1980 zijn de wetten voor het gebruik van de kustlijn echter flagrant geschonden door zowel individuen als bedrijven die kustgebieden uitsluitend voor hun eigen gewin gebruiken en openbare stranden alleen voor hun voordeel 'privatiseren'... Het is zover gekomen dat door de jaren heen overtredingen van de kustwetgeving door de meeste Grieken als feitelijk legaal worden beschouwd. De wet zegt bijvoorbeeld dat als een hotel direct aan het strand is gebouwd en er geen externe toegang tot het strand is, een burger die het wil gebruiken het recht heeft om vrij door het hotel te lopen om naar het strand te gaan. De wet bepaalt dat een bedrijf dat strandruimte huurt, 50 procent van het gebied onbezet moet laten om toegang te geven aan degenen die niet willen betalen voor speciale stranddiensten. Tegelijkertijd staat de Griekse wetgeving niet toe dat er geluidssystemen worden geplaatst en muziek luider gaat dan 50 decibel.

De protesten die zich verspreidden naar de eilanden Naxos en Serifos werden de 'strandlakenrevolte' genoemd, verwijzend naar de items die strandgangers meebrachten om op te zitten voordat gehuurde stoelen zich verspreidden. Actievoerders verwerpen echter dat de beweging alleen maar over hand-

doeken gaat. Regering en gerechtelijke autoriteiten in Griekenland reageerden positief op de groeiende beweging

◆ Je zou het niet verwachten: Griekse schapen aan de drugs... Een kudde schapen die het moeilijk had om vers gras te vinden in de half overstroomde vlakte van Thessalië, zag de kans schoon om in een serre waar medicinale cannabis wordt gekweekt, ongeveer honderd kilogram van het goedje te eten. Het incident gebeurde in de buurt van de stad Αλμυρός, Almyros in Magnesia (Thessalië). Pas toen de schapen vreemd gedrag vertoonden, realiseerde de herder zich dat zijn schapen een groot deel van de cannabisoogst hadden opgegeten. Na de hittegolf en na de doortocht van storm Daniël was al een deel van de productie verloren gegaan. De schapen aten wat nog resteerde, zo'n 100 kg.

Investerings in farmaceutische cannabis hebben de afgelopen jaren een vlucht genomen. Hoewel veel Griekse boeren aanvankelijk een afwachtende houding aannamen ten aanzien van de teelt van cannabis, werd al snel duidelijk dat de teelt ervan veel problemen van boeren zou oplossen. In januari 2023 werd de allereerste medicinale cannabisfabriek van Griekenland ingehuldigd in Examilia, in de buurt van Korinthe.

Schapen hebben net als veel andere dieren geleden onder de recente dodelijke overstromingen in centraal Griekenland. Meer dan honderduizend dieren zijn gedood door de overstromingen die Thessalië en delen van Centraal-Griekenland teisterden. Bijna 70 procent van de katoenoogst in Thessalië is beschadigd.

◆ Wist je dat er ooit een Grieks-orthodoxe monnik op de berg Athos was die stierf op 82-jarige leeftijd zonder ooit een vrouw te hebben gezien? Michael Tolotos werd geboren in 1856. Zijn leven begon al tragisch want zijn moeder overleed nauwelijks vier uur na zijn geboorte. Zonder vader of andere familieleden die zich over de pasgeborene wilden ontfermen, werd de jongen achtergelaten op de trappen van een klooster bovenop de berg Athos. Gelukkig nam het klooster hem op en werd het zijn nieuwe thuis. Hij leefde zijn hele leven in afzondering, afgeschermd van de buitenwereld en zonder ooit een vrouw tegen te komen. In 1938, op 82-jarige leeftijd, overleed hij, hij had nooit het uiterlijk van een vrouw gezien. Hij had evenmin een auto of een vliegtuig gezien, en zelfs nooit een film.

◆ Wist je dat legendes, mythen, mystieke wezens en nu vergeten gebruiken allemaal een spectaculaire context aan de Griekse mythologie geven? Geschiedenis en mythologie hebben altijd vergelijkbare en gemeenschappelijke paden bewandeld. Legendes werden in feite altijd geboren waar mythe werd gekleurd door feitelijke gebeurtenissen.

◆ Griekenland behoort tot de top 10 van landen voor een comfortabel pensioen. Dat werd gepubliceerd door het Amerikaanse informatie- en analysebedrijf US News & World Report. Een uitgebreide studie analyseerde 87 landen en evalueerde belangrijke factoren die een belangrijke rol spelen bij het bepalen van de pensioengeschiktheid. Zwitserland kwam naar voren als de leider, ondanks de hogere kosten van levensonderhoud, vanwege de economische stabiliteit, veiligheid en gestroomlijnde bureaucratie. Portugal en Australië namen de tweede en derde positie in, terwijl Nieuw-Zeeland en Spanje de top 5 vormden. De negende plaats van Griekenland overtreft niet alleen veel Europese landen, maar ook sterkere economieën zoals Japan en de Verenigde Staten.

<https://money.usnews.com/money/retirement>

◆ Sommigen wachten echter niet tot hun pensioenleeftijd om van Griekenland hun nieuwe thuis te maken. Een vermiste Italiaan die tien jaar geleden uit zijn huis verdween en alleen een zelfmoordbriefje achterliet, is levend en wel gevonden in Griekenland. Volgens ANSA (het algemeen persbureau van Italië) liet Adamo Guerra, zijn vrouw en twee kinderen achter in Lugo (Ravenna). Na vruchteloze pogingen om de man te vinden en de waarheid te achterhalen, werd de zaak van Adamo Guerra nu opgelost door een wekelijkse show (iedere woensdagavond) op de Italiaanse televisiezender Rai 3, genaamd *Chi l'ha visto?* (Italiaanse mysteries - Wie heeft het gezien?). Een speurder van *Chi l'ha visto?* slaagde erin om de nu 57-jarige, levend en kerngezond, te lokaliseren in Patras, waar hij de afgelopen tien jaar permanent woonde. Hij zal zich moeten verantwoorden voor het Strafhof van Ravenna voor schending van de verplichtingen inzake gezinszorg, het zich onttrekken aan de plichten die inherent zijn aan ouderlijke verantwoordelijkheid.

<https://www.ansa.it> en

<https://www.raiplay.it/ricerca.html?q=Adamo+Guerra>

◆ Het @-teken kent iedereen wel, wij noemen het 'at' of 'apenstaartje', maar het heeft vele namen. Wist je dat de Grieken het 'eendje' noemen, 'πατάκι'. Enkele andere benamingen zijn: 'gekke a' (Bosnisch 'ludo' a en Servisch 'лудо A'), 'varkenstaart' of 'slurf-a' (Deens 'grishale' of 'snabel-a'), 'slingeraap' (Duits 'Klammeraffe'), 'slak' (Esperanto heliko), 'kattenstaart' (Fins 'kissanhäntä'), 'worm' (Hongaars 'kukac'), 'slakkenhuisje' (Italiaans 'chiocciola'), 'rolmops' (opgerolde, gefileerde zure haring) (Tsjechisch 'zavináč').

◆ Er wordt gevreesd dat de Griekse wijnproductie in 2023 naar verwachting met 30 procent zal dalen, voornamelijk toegeschreven aan meeldauw, meldde het Athene-Macedonische persbureau. Meeldauw is een schimmel die de groei van de

plant kan stoppen en er zelfs voor zorgen dat de plant sterft. In het geval van wijndruiven tast deze vervelende schimmel de stokken, bladeren én druiven aan.

◆ Olijfolie, een essentieel onderdeel van de cultuur en keuken in Griekenland, wordt een luxegoed vanwege de torenhoge prijzen en productiedaling. De groothandelsprijs van olijfolie op Kreta, een van de grootste olijfolieproducerende regio's van het land, ligt momenteel rond de 8,40 euro per liter. 80 procent van de olijfolieproductie van het land wordt geëxporteerd en dat is ook oorzaak van de hoge prijzen in eigen land. Turkse autoriteiten hadden de productiedaling voorzien en verbood de export, Griekenland deed dat niet. Analisten zeggen dat de redenen voor de torenhoge prijzen van olijfolie ook het gevolg is van hoge btw, weersomstandigheden en natuur-rampen, hoge productiekosten, arbeidstekorten, en winstbejag door handelaren. De stijging van de olijfolieprijzen is het gevolg van de daling van de productie in alle mediterrane landen. Het begon in Spanje, 's werelds grootste producent van olijfolie. De Spaanse olijfolieproductie is in het afgelopen seizoen gedaald tot ongeveer 610.000 ton, een daling van meer dan vijftig procent in vergelijking met de gebruikelijke 1,3 tot 1,5 miljoen ton, na een droogte van twee jaar en recordhitte.

De stijgende prijzen, van wat soms 'vloeibaar goud' wordt genoemd, hebben ertoe geleid dat sommige supermarkten in Griekenland beveiligingsapparatuur op de flessen hebben geïnstalleerd om diefstallen te voorkomen. Dieven proberen grote hoeveelheden olijfolie te stelen om als hun eigen olie te verkopen, gezien de hoge waarde ervan.

◆ Wist je dat in 2023 de 3 meest bekeken tv-kanalen Alpha, Mega en Skaï TV zijn, met elk ongeveer 13 procent van het kijkersaantal? Op de 4de tot de 10de plaats staan achtereenvolgens ANT1, Star, Open TV, ERT1, Makedonia TV (MAKtv), ERT2 en ERT3.

Open TV of Open Beyond is een van de grootste Griekse particuliere televisiestations in het hele land. De zender heeft een divers programma voor alle leeftijden, zoals entertainment- en informatieshows, nieuwsbulletins, buitenlandse films, eigen Griekse producties en buitenlandse series en realityshows. Het is de eerste nationale televisiezender die vanaf de eerste dag van zijn werking al zijn producties uitzendt, uitsluitend in high definition. De programmering van **Alpha** is vooral vermakelijk, bestaande uit vele series, shows en spelshows. Tegelijkertijd vertoont het informatieve shows zoals 'TLIVE' met Tatiana Stefanidou en 'Σαββατοκύριακο με τον Μάνεση' (Weekend met Manesis) met Nikos Manesis.

Mega Channel (of gewoon **MEGA**) is het eerste Griekse particuliere televisiestation in het hele land. De uitzendingen begonnen op 20 november 1989. Het kanaal koos vanaf de eerste jaren van zijn

werking voor komische en dramatische series, waarvan sommige een grote impact hadden op het publiek, terwijl het respectievelijk het grootste particuliere kanaal in Griekenland is en het grootste filmarchief heeft dat identiek is aan het station.

Skaï TV heeft een focus op entertainment en informatie. De programmering omvat komedies, drama's, actualiteitenprogramma's, documentaires en sport. In de afgelopen jaren is het begonnen met het produceren van een toenemend aantal originele programma's die nu een derde van hun schema uitmaken. Het heeft programmerings-overeenkomsten met populaire buitenlandse netwerken, waaronder National Geographic, Discovery Channel en BBC.

ANT1 brengt voornamelijk entertainment, bestaande uit series, shows, spelshows, films, realityshows en talentenjachten. Het zendt ook informatieve shows uit, zoals Καλημέρα Ελλάδα (Goede morgen Griekenland) met George Papadakis.

Makedonia TV (gestileerd als **MAK TV**) heeft tot op de dag van vandaag tal van interne en externe producties vertoond, alsook buitenlandse series en films, evenals Griekse series uit het archief van de zusterstations ANT1 en ANT1 Cyprus.

ERT1 is het generalistische kanaal. **ERT2** is de entertainmentzender van ERT: het zendt shows uit ERT-archieven, documentaires, artistieke shows, cartoons en dramatische series uit. **ERT3** is het enige kanaal van ERT dat niet vanuit Athene maar vanuit Thessaloniki uitzendt en de programmatie is vooral gericht op cultuur en regionale onderwerpen.

◆ Misschien heb je recent gehoord van de speciale operatie 'Синиця', Sinitisa, (1) waarbij de 28-jarige Rus Максим Кузьминов, Maksim Koezminov, op 23 augustus 2023 overliep naar Oekraïne met een Mi-8 helikopter (2) en met een lading reserveonderdelen voor gevechtsvliegtuigen. Wist je dat een soortgelijk feit in Griekenland gebeurde? Tussen 1967 en 1974 had Griekenland een militaire regering, het zogeheten kolonelsbewind, en kapitein Michalis Maniatakis voelde zich daarbij echt niet gelukkig. Hij besloot om op 11 september 1970 in een Douglas C-47 (3) vanuit Kreta koers te zetten richting Oekraïense SSR (een van de 15 republieken van de Unie van Socialistische Sovjetrepublieken). Een Russische jager onderschepte Maniatakis boven de Zwarte Zee en bracht hem naar een basis op het Oekraïense schiereiland Krim waar hij politiek asiel aanvraagde.

(1) 'Ik wil leven', Хочу жить, is een project van de Oekraïense inlichtingendienst, met als doel Russische militairen te helpen zich veilig over te geven aan de Oekraïense strijdkrachten en hun leven te redden in overeenstemming met de normen van de Geneefse Conventies. Russische soldaten die overlopen krijgen bescherming en een ruime geldelijke vergoeding die tot 2 miljoen dollar kunnen oplopen.

(2) Een grote twin-turbine transporthelikopter, de meest geproduceerde helikopter ter wereld (meer dan 17.000)

(3) De Douglas C-47 is de militaire transportversie van de Douglas DC-3 en wordt ook aangeduid als Skytrain of Dakota. Griekenland heeft nu nog 1 luchtwaardige C47

(Hellenic Air Force) naast 5 toestellen in diverse musea. België heeft nog 1 exemplaar in het Koninklijk Legermuseum (Jubelpark). Nederland bezit 6 exemplaren in diverse musea naast 1 luchtwaardig exemplaar, de C-47A Prinses Amalia, als onderdeel van de Dutch Dakota Association vloot. Er werden maar liefst 10.174 stuks C-47

gebouwd. Van de burgerlijke versie, de DC3, werden 607 exemplaren gebouwd, naast 4.937 stuks in licentie in Rusland (de Lisunov Li-2) en ongeveer 500 in licentie in Japan. Het toestel wordt in de 21ste eeuw zelfs nog voor commerciële vluchten ingezet.

Vlamingen en Grieken hebben zeker één ding gemeen: ze houden van een gezellige babbel, met daarbij een lekkere hap en een goed glas. En zeg nu zelf, wie kan daar niet van genieten?

De Grieken maken van hun maaltijd een sociale gelegenheid en het is er de gewoonte om met familie of vrienden de plaatselijke "ouzerie" binnen te stappen en een lekkere ouzo of een glas koele wijn te bestellen, waar automatisch wat meze bijhoort.

Meze kun je het best omschrijven als allerlei hapjes, en het assortiment is oneindig. Deze manier van tafelen is heel gezellig omdat het veelzijdig is, sympathiek en origineel. U kent toch zeker de typisch Griekse taverne-tafeltjes, overvol met kleine bordjes vol lekkers?

> **Regelmatig zijn er live-music-avonden <**

===== **Tafelen in een echt Grieks decor waarbij je je zo op een Grieks eiland waant** =====

Eethuisje Socrates - bvba Wijnendale
Oostendestraat 36
8820 Torhout
telefoon 050.22.10.30 / fax 050.22.14.40
<http://www.restosocrates.be/index.asp>

Openingsuren: open vanaf 18.30 uur
op zondag ook open 's middags van 12.00 tot 14.00 uur
gesloten op woensdag en donderdag
reservaties graag telefonisch
e-mail: socrates@proximedia.be

Facebookgroep Parea Paralias voor leden van Eleftheria Paralias vzw

Weet je dat je als lid kan deelnemen aan deze Facebookgroep? Het is de bedoeling dat de leden informatie uitwisselen over ons geliefkoosde land. Hier kan je vlot Griekse weetjes, nieuwsberichten, reisverslagen, boeken, muziek, foto's, grapjes, recepten.... delen. Hoe interessant deze groep is hangt natuurlijk af van de inbreng van de groepsleden. Het is niet de bedoeling dat het de inhoud van Nea Paralias vervangt, maar we zien het als een aanvulling op het tijdschrift.

Voor vragen over de Facebookgroep, zend een e-mail aan fb@eleftheriaparalias.com

Voor ons volgend nummer van het ledenblad Nea Paralias is jullie steun en inbreng steeds welkom.
DUS:

- wie kruipt in de pen om zelf een leuk en of interessant artikel in verband met Griekenland te schrijven?
- wie kent anekdotes over Griekenland in al zijn facetten?
- wie ging / gaat er op vakantie in Griekenland, waar en waarom; hoe waren je ervaringen?
- wie heeft er nuttige tips voor vakantie in Griekenland?
- ...

Mail uw tekst(en) naar johan@eleftheriaparalias.com uiterlijk op 24 december 2023.

Reisverslag: Ikaria

nze leden Greet en Chris gingen in september eventjes naar Griekenland. Er zijn zo van die bestemmingen waarvan je er zelfs na 34 jaar nooit genoeg van krijgt. Dat ene, datgene wat niet te omschrijven valt, is daar te vinden.

Het werden 2 weken Ikaria, Ικάρια, een van de grootste eilanden in de oostelijke Egeïsche Zee, zo'n 10 zeemijl (19 km) ten zuidwesten van Samos.

Een ruime selectie schitterende foto's horen bij dit reisverslag en zijn in afzonderlijke bestanden opgeslagen - via de vermelde links kunnen ze opgehaald worden. Op deze manier komen de foto's beter tot hun recht en kan je meer genieten van mooie plaatjes dan wanneer ze tussen de tekst staan. Naargelang de instellingen in uw toestel (pc, tablet, smartphone) moet u na het bekijken van zo'n reeks foto's, klikken op <terug> of op het pijltje ➡ in de browser om terug te keren naar de tekst.

Dag 0 - dinsdag 29 augustus 2023:

een eiland stelt zich voor

In 1994 was ik er al eens voor enkele dagen samen met mijn vader. Ik heb enkel maar warme herinneringen aan dit eiland. En niet alleen door de temperatuur (toen was het snikheet), maar ook door de Griekse ziel en gastvrijheid die alomtegenwoordig was. Ik herinner me nog heel goed hoe we met onze hoteluitbater een ganse avond hebben zitten babbelen, in het gezelschap van een fles lokale wijn en een grote zak chips. 's Nachts mocht ik gerust iets uit zijn frigo halen als ik dorst had; ik hoefde het 's morgens maar gewoon in zijn boek te schrijven. Waar maak je zoiets nog mee? Op Ikaria!

Ikaria is een Grieks (ja, natuurlijk) eiland, behorend bij de Noord-Egeïsche Eilanden, met een grootte van 255 vierkante kilometer en ongeveer 8.500 inwoners.

Het ontleende zijn naam aan Icarus (of Ikaros), de zoon van Daedalus in de Griekse mythologie. Daedalus maakte wassen vleugels, om zijn zoon Icarus te laten vluchten uit het labyrint op Kreta. Toen Icarus, uit hoogmoed, echter te hoog vloog, smolt de was, en viel hij in de zee.

Ikaria is bekend vanwege een onderzoek van wetenschappers, dat aangetoond heeft dat mensen hier langer dan gemiddeld leven. Ikaria hoort tot de 'Blue Zones'. Dat zijn vijf gebieden op

de wereld, waar mensen langer leven dan elders. De oorzaak hiervan ligt allicht in een samenspel van volgende factoren: ze gebruiken weinig de auto en hebben nog veel natuurlijke beweging, ze hebben een juiste en positieve kijk op het leven, ze eten lokaal en gezond (het zogenaamde Midditerraanse dieet) en veel aandacht voor sociale contacten, gemeenschapsvorming en verbondenheid.

Er wordt wel eens smalend gezegd dat mensen hier 'vergeten om te sterven'.

Er zou aangeraden worden om je te ontdoen van je uurwerk zodra je op het eiland arriveert en pas terug aan te doen als je het eiland terug verlaat. Zo kan men echt meeleven op het ritme van de locals. Vroeg opstaan en in de namiddag een deugdlopende siësta, we zullen het zeker eens proberen.

Ikarianen zijn trots zijn op de balans in hun leven: natuur, vrijheid, tijd en ontwikkeling worden allemaal in perspectief geplaatst. Ondanks de aantrekkingskracht van de inkomsten die gepaard gaan met massatoerisme, hebben de mensen van Ikaria zich lang verzet tegen de toeristische ontwikkeling. Door de lokale tradities fel in stand te houden, is hun manier van leven bevredigend en wordt ze blijkbaar beloond met een lang en gezond leven.

Ikaria zou ook bekend staan om zijn traditionele feesten, de 'panijiria', die hier heel uitbundig worden gevierd.

Daar waar de natuur ruw en ongetemd is

Daar waar de verlaten strandjes ons uitnodigen

Daar waar een handjevol dorpen de weinige gasten omarmt

Daar waar de vissers met verweerde gezichten hun netten repareren

tot de koffie hen de kafeneio inroept

Daar waar lam en kip worden gevuld met rijst en groenten

Daar waar 'tijd' een ontzettend vaag begrip is

Daar waar het pure, het échte niet verstopt zit achter een decor van toerisme

maar zomaar op straat te rapen valt

Daar waar de bewoners nog hartelijk babbelen

en de ontmoeting met de herder, de imker, de wijnboer en de authentieke bakker onze dag kruiden

Daar word ik morgen verwacht

Daar mag ik morgen weer thuiskomen

Dag 1 - woensdag 30 augustus 2023

Vandaag was een echte reisdag en bijgevolg heb ik nog niet veel te vertellen.

Deze morgen zijn we in Eindhoven vertrokken naar Athene. Hier hadden we een overstaptijd van 5,5 uren. Maar in de lounge konden we wat rusten en een hapje eten, wat lezen en wat babbelen. En zo passeerde de tijd toch behoorlijk vlot.

In de vooravond hadden we dan onze vlucht naar Ikaria.

Ook al hing onze reis dan wel aan een zijden draadje (tengevolge acute gezondheidsproblemen was de kans dat de reis kon doorgaan uitermate klein), het draadje was toch sterk genoeg om ons tot in de zevende hemel te tillen. Nu hopen we ook dat hij de ganse reis niet knapt.

Bij onze aankomst in Ikaria staat de auto-verhuurder ons op te wachten. Hij vertelt ons direct wat we zeker moeten gezien hebben op het eiland, waar we lekker kunnen eten, ...

Dan rijden we naar de hoofdstad van het eiland, Agios Kirikos. Het hotel Kastro ziet er nog net hetzelfde uit als in 1994, enkel dat er nu ook airco is in de kamers. Het salonnetje waar we onze fameuze babbel hadden staat er nog steeds. Het hotel is nog steeds in handen van dezelfde familie.

Vanuit de kamer hebben we allemaal uitzicht op de hoofdstad en de haven. Vanop ons balkon lezen op de havenmuur in grote letters 'Welkom op het eiland van Ikaros'. Wel ja, waarachtig, we voelen ons heel erg welkom.

Na een korte opfrisbeurt gaan we al op een eerste verkenning. We merken een totaal gebrek aan toeristische drukte; we voelen alleen rust en vrede. Hier zijn we weg van de alledaagse routines. Ik denk dat hier zelfs de grootste stress-kip even uitgekakeld moet lijken. Op één of andere manier vertraagt de tijd en je kan niet anders dan je hieraan over te geven.

Dag 2 - donderdag 31 augustus 2023

Vandaag maken we eerst een wandeling naar de hoger gelegen wijken van de hoofdstad. In het gehucht Panagia zien we nog de sporen van een panijiri: gammele lange tafels en krakkemikkige stoelen bieden plaats aan honderden gasten. We passeren verschillende kerkjes, helaas allemaal gesloten.

Ter hoogte van Therma Lefkadas komen we aan de zee. Het is wel nog een stukje wandelen over rotsig pad om aan het strand te komen. Hier laten we onze voeten van het verfrissend water genieten.

Daarna gaan we via de hoofdbaan terug naar de haven van Agios Kirikos. Het doet deugd om neer te ploffen op een terrasje aan de waterkant. Het is ondertussen al drie uur in de namiddag, tijd dus om de innerlijke mens te versterken. Je ziet dus dat we ons al aangepast hebben aan de Ikariaanse manier van leven. Thuis zijn we toch een tikkeltje sneller met het middagmaal 😊.

Na een kleine siësta gaan Chris en ik alleen op stap. We gaan te voet naar Therma waar we onze medereizigers morgen willen verrassen. Na nog wat boodschappen, nemen we de tijd om te aperitieven op ons terras. Daarna gaan we naar de bekende pizzeria in het dorp. Helaas zijn de porties véél te groot. We wandelen dus buiten met drie dozen overschot. Dat zal morgen misschien nog wel van pas komen.

Morgen dus meer over de leuke verrassing die ik heb voor mijn reisgenoten. Hopelijk valt het goed

mee. Maar nu snel mijn bed in want om 6u15 vertrekken we morgen!!!

De eerste foto's van Ikaria zie je op <https://bit.ly/3PejgIM>

Dag 3 - vrijdag 1 september 2023

De dag begint vandaag heel vroeg: reeds bij het ochtendgloren trekken we de deur van het hotel achter ons dicht.

We gaan naar het dorp Therma even verderop voor hydrotherapie. De natuurlijke hydrotherapie is zeer populair hier op Ikaria. De buitengewoon helende eigenschappen van de thermale baden van Ikaria zijn door wetenschappelijke studies bewezen en zijn uniek in de wereld. Deze geneeskrachtige baden zouden geschikt zijn voor onder andere reuma, artritis, spierpijn, ademhalingsaandoeningen, gynaecologische aandoeningen, huidproblemen maar natuurlijk ook gewoon voor de ontspanning en verjonging.

Voor slechts enkele euro's per persoon is het mogelijk om in de hamam een stoombad te nemen in het warme, radioactieve water. Waar het warm water in zee stroomt, heeft men onder een rots een soort van buitenbad gevormd zodanig dat er ook in volle buitenlucht kan genoten worden.

De keuze tussen de spa binnen of het kuuroord in volle buitenlucht is snel gemaakt. Enthousiast stappen we via een trapje het water in. Onmiddellijk zijn we onder de indruk van de natuurlijke thermische energie die uit de diepte van de aarde komt. Op sommige plaatsen is het water zelfs echt heet. 'Zalig!' is het eerste dat ik kan zeggen. We zijn hier ook helemaal alleen, wat de plek nog zoveel specialer maakt.

Na een tijdje krijgen we gezelschap van enkele andere mensen, maar iedereen is rustig en stil. Sommigen sluiten zelfs hun ogen. Toen we gisteren hier kwamen kijken, was het erg druk en enkele jongelui maakten toch wel veel lawaai. Nu was het gemuteerd naar een plek van meditatie, een plek van genot maar ook van bezinnen over het leven en de waarde van de natuur.

Een magische ervaring wordt het wanneer we de zonsopgang aanschouwen. Het is alsof het ganse universum ontwaakt terwijl de horizon zich vult met rode, oranje, gele en gouden kleuren. Ook ons hart vult zich met schoonheid.

We voelen ons omhelst door moeder aarde, als een baby veilig in de moederschoot geborgen. We genieten enorm van dit geneeskrachtig wonder en een half uur later komen we als herboren het water uit. Deze ervaring zal allicht één van de hoogtepunten van onze reis zijn. Dit gaan we nooit vergeten.

Op een bankje laten we ons opdrogen in de vroege ochtendzon. We zijn niet haastig en nemen de tijd. Zouden we ons de Ikariaanse manier om met tijd om te gaan, al eigen aan het maken zijn?

Daarna palmen we een tafeltje en wat stoelen in op het strand van Therma. Een mooi decor voor ons ontbijt.

Later rijden we naar het strand van Nealia. Best mooi strand en helemaal voor ons alleen. Terwijl enkelen de schaduw opzoeken aan de vervallen beachbar, is het voor de anderen heerlijk om in het water te vertoeven. Eenmaal het eerste gevoel van koude overwonnen, voelt de zee eigenlijk aangenaam warm aan.

Even verder komen we aan het strand van Kerami. Een totaal ander strand is dit. Hier zitten wel enkele mensen. Er is ook een kerkje vlak naast de zee met errond talrijke picknicktafels en bankjes, naar ik vermoed ook in afwachting van een panijiri. We zitten rustig onder de bomen met de zee op enkele meters van een ons.

Er komt een bestelwagentje aangereden met drank, dus ons gevoel van de panijiri zal wel correct zijn.

Op een rots in het water is het gezicht van Poseidon getekend. Nu waakt hij hier dag in, dag uit, over het strand.

Rond 13u rijden we verder tot Faros. De restaurants op het strand werden aangeraden door onze autoverhuurder. En van hieruit heb je een helder zicht op de eilanden Fourni en Samos. We kiezen restaurant Grigoris. De service was vriendelijk, het eten smaakvol. Zoals de vorige dagen kiezen voor de lokale dranken. Niet alleen de gekende lokale wijn is lekker, ook de bieren en limonades zijn excellent en zo ondersteunen we misschien een beetje de lokale economie.

Na de maaltijd keren we terug naar ons hotel voor een siësta. Daarna maken we enkel nog een wandelingetje naar de kathedraal en de smalle steegjes van de hoofdstad.

Het avondeten vindt plaats in Arodou, een authentiek restaurant op een kwartiertje rijden. De bediening gaat niet super snel, maar het eten is lekker en enorm copieus; ik vind het jammer maar kan niet anders dan bijna de helft van het hoofdgerecht te laten liggen. Daarna komt de ober vragen als we misschien nog een dessertje van het huis willen. Allicht zou dit gratis aangeboden worden, maar we kunnen echt niet meer. Nadien zien we aan een tafel mooie bolvormige ijsjes onder een dun chocoladelaagje opgediend worden. Dan zijn er toch onder ons die luidop de bedenking maken "Tju, waarom heb ik dit nu afgeslagen?".

Pas na 23u zijn we terug in ons hotel. Het was een lange maar memorabele dag.

Bekijk enkele mooie foto's van deze dag op <https://bit.ly/3PR8v0J> Ik zou zo terug willen 😊.

Dag 4 - zaterdag 2 september 2023

Een mooi begin van de dag! Wie zie ik daar aan de receptie zitten, wanneer we het hotel willen verlaten om op uitstap te vertrekken? Ons opaatje die hotelbaas was in 1994! Met hem hadden we een leuke babbel bij een glas lokale wijn. Nu is hij zeker meer dan 80 jaar. Ik maak me natuurlijk direct bekend en het vertrek van onze uitstap moet maar even wachten. Ik herken onmiddellijk die hartelijkheid van toen, wat we in de jongere

generaties die het hotel nu runnen toch minder aantreffen.

Ik zeg hem dat ik weet dat hij veel gedaan heeft om het eiland meer toegankelijk te maken voor de toeristen. Hij is ontelbare keren naar Athene geweest om te pleiten voor een internationale luchthaven. Dit is hem niet gelukt en nu is hij gedegouteerd door de politiek zegt hij.

Ik vertel hem dat we indertijd samen een gezellige avond gehad hebben met een glas lokale wijn van zijn vriend. 'De wijn van hier is de nectar van de goden', verzekert de hotelbaas me.

Na de hartverwarmende babbel rijden we met de auto naar het dorp Mavrato. We hebben prachtige uitzichten op de hoofdstad in de diepte onder ons. Iets voorbij Mavrato moet het speciale klooster Onoufriou liggen. Nergens bespeuren we echter een wegwijzer. We proberen een pad, dat blijkt al snel verkeerd. Wat verder willen we een ander pad proberen, maar we twijfelen als dit dan wel juist is. Ik had een werkplaats gezien op de baan, net aan het begin van het pad en stel voor het daar even te vragen. We zitten inderdaad juist. En wat vriendelijk zijn die mensen!

We komen eerst aan twee kerkjes en dan nog iets verder komen we vanzelf bij het klooster met de overblijfselen van een heel bevallig kerkje. We keren terug naar de auto en ik laat niet na de mensen van de werkplaats nog even te bedanken. Alweer een gastvrij afscheid; het voelt zo goed om hier te zijn.

Door de bergen vervolgen we onze weg naar Monokambi. Iets verder is er een wandelweg naar het strand van Avlaki. Daar rijden we in eerste instantie voorbij, maar gelukkig hebben we het snel in de gaten. Het begin van het wandelpad is aangeduid, maar nadien zijn we het spoor bijster. We vermoeden dat het pad weggespoeld moet zijn tijdens een hevige regenbui. We beslissen dan maar de wegwijzer naar het kerkje van Agia Sofia te volgen. Het is een gemakkelijke wandeling en helemaal niet ver. En het mooie kerkje met een klokkentoren net onder een rots maakt het de wandeling zeker meer dan waard.

Dan zetten we koers richting Karavostamo. Een heel mooi dorpje waar we graag even rondslenteren. Hier willen we ook lunchen. We kiezen een taverne uit en belanden naast een grote tafel met Grieken. Het betreft enkele dorpingen die gasten op bezoek hebben die het dorp nog niet kenden. Een woordje Grieks verstaan is altijd handig als je een beetje curieus bent. Ze praten honderduit en telkens er iemand bijkomt aan die tafel, wordt hij hartelijk begroet. We zitten hier fantastisch en genieten van de sfeer.

In de namiddag gaan we nog naar het strand van Aris. We gaan even de zee in, maar de zee is zo woelig dat het gevaarlijk blijkt. De krachtige golven werpen de keien op en het risico is dus niet onbestaande dat je er enkele op je krijgt.

Voor het avondeten trekken we met veel goesting terug naar restaurant Arodou. We brengen een

plezante avond door en krijgen nog een dessert van het huis: een coupe ijs of een dessert op basis van yoghurt.

Geniet van een selectie mooie foto's van deze dag op <https://bit.ly/3PkfCNG> : waar men gaat langs Griekse wegen, komt men kerkjes tegen!

Dag 5 - zondag 3 september 2023

De dag trekken we op gang met een fantastisch ontbijt aan de haven van Agios Kirikos. De 'special omelet' is heerlijk. En zoals de Griekse traditie het wil, krijgen we bij onze tas koffie ook een groot glas water en zelfs nog een ganse karaf water er bovenop.

Dan verlaten we Agios Kirikos en rijden we naar Manganitis waar we enkel nachten zullen verblijven bij Zacharoula Rooms. Hier komen we rond het middaguur aan. We worden ontvangen met een drankje en opgelegde kumquat. Onze kamers zijn nog niet schoongemaakt, dus stellen ze voor dat we het dorp maar al even verkennen. Maar dat kruipt serieus in de benen. Hier zijn er serieuze hoogteverschillen. Dan nog met de middagzon erbij; we puffen toch wat af. Rond 14u eten we nog iets in het cafeetje naast de kerk van het dorp en gaan dan onze intrek nemen in onze kamers.

Om 16 uur vertrekken we nog op wandeling. Het eindpunt is niet zozeer de moeite waard, maar wel de wandeling op zich. De bergen zijn imponerend, de rotsformaties indrukwekkend.

's Avonds gaan we eten aan de taverne vlak aan het haventje. Het smaakt ons enorm en wat hebben we veel plezier.

Maar bovenal is het een ronduit fantastisch en romantisch plaatsje. Hier zouden we wel kunnen blijven plakken terwijl we een boekje lezen. Of waarom niet zelfs overnachten, zo in een sloepje met het geluid van de golfjes... Onze fantasie slaat op hol. Maar feit is dat het hier beeldschon is terwijl er totaal geen volk is, en dat maakt het bijna onwezenlijk. 'Dit is de mooiste avond van onze vakantie!', hoor ik zeggen. Ik hoop dat mijn medereizigers dat nog vaak zeggen, want dit gevoel hoop ik te bereiken!

Bekijk de foto's van deze zondag op <https://bit.ly/3PG1PSG>

Dag 6 - maandag 4 september 2023

Aangezien er vandaag een ganse wandeling op het programma staat, beperken we ons tot een simpel ontbijt op de kamer.

De wandeling gaat vanuit Manganitis omhoog het gebergte in. We hebben eerst zicht op Manganitis zelf, later op het Seychellen-strand en de wijde omgeving.

Het is prima wandelweer. Het is niet te warm voor de tijd van het jaar. Er staat ook redelijk wat wind, maar afhankelijk van onze positie ten opzichte van de bergen voelen we daar soms weinig van. De wandeling gaat behoorlijk goed maar hoe hoger we komen, hoe lastiger het wordt. We zien geen enkele andere wandelaar, enkel wat geiten.

Om 14u zijn we terug. We zijn moe. Een stoeltje aan de taverne langs het water, wat slaatjes en frisse drank doen deugd.

En dan is het tijd voor platte rust. Dat hebben we verdiend na onze wandeling door wilde natuur.

's Avonds gaan we eten in restaurant Feroi. Helaas zijn we hier alleen. De smaken van de gerechten zijn nochtans heel goed en de prijzen zeker niet te hoog. En daarenboven nemen ze de tijd om de gerechten van de lokale specialiteiten uit te leggen. Dat appreciëren we.

Een klein aantal foto's van deze wandeldag zie je op <https://bit.ly/3EIzF3k>

Dag 7 - dinsdag 5 september 2023

Vandaag helaas een beetje teleurstellend dagje.

Chris en ik hebben beiden niet goed kunnen slapen. Hoofdpijn, keelpijn, verstopte neus, spierpijn... We nemen een Dafalgan en hopen dat die zijn werk doet.

Het Seychellen-strand hier vlak aan Manganitis gelegen zou één van de mooiste stranden zijn van Griekenland. Het is wel piepklein, dus als ik mooie foto's wil maken, moet ik er 's morgens snel bij te zijn. Aangezien het gisteren nogal winderig was, hebben we toen onze wandeling gedaan.

Gisterenavond hebben we nog gevraagd wanneer het bootje zou vertrekken vanuit Manganitis naar het Seychellen-strand. Dat zou rond 10u30 zijn.

Deze morgen splitsen we ons op: de vroege vogels proberen via het 'wandelpad' het strand te bereiken; de anderen zouden achterna komen met het eerste bootje.

Om 8u30 zijn we al op stap. We staan als eerste op de parking, dus dat belooft. Het is wel redelijk bewolkt, maar als de zon even zou doorkomen voor onze foto's zou dat fantastisch zijn. Het einde van het wandelpad zien we echter niet meer zitten. Het is echt voor waaghalzen om over de rotsen te balanceren. Aangezien we ons leven nog niet beu zijn, besluiten we terug te keren en ook maar met het bootje te gaan.

We gaan dus samen met onze reisgenoten naar het haventje. We zien de taxiboot liggen, maar van de schipper geen spoor. We wachten en wachten en wachten.

Gelukkig was er net een vissersbootje binnengevaren. Het visserskoppel is volop bezig met de vissen uit de netten te halen. Het is aangenaam om het tafereel gade te slaan en we nemen wat foto's. Ze kunnen wat Engels en geraken in gesprek met mijn reisgenoten.

Uiteindelijk stap ik ook naar hun toe en zeg dat we wachten op de taxiboot. 'Oh, die komt wel, verzekert de vrouw me. Tussen tien uur en half elf komt hij zeker wel. 'Nee dat denken we niet, want het is ondertussen al een heel stuk later.'

De vissers zijn zo lief om de schipper op te bellen. Toen vernemen we dat hij vandaag niet zal varen omdat het weer niet mooi genoeg is.

Wat jammer! Het enige wat we kunnen doen is het strand van het dorp zelf te bezoeken. Toch alles behalve hetzelfde.

Op de middag spreek ik de eigenares van onze accommodatie aan. Ik zeg dat ik me helemaal niet lekker voel en dat ik misschien wel koorts heb. In het dorp is echter noch apotheker, noch dokter. Maar de mensen zijn dat hier gewoon en kunnen dus goed hun plan trekken. Eerst neemt ze mijn temperatuur. Alhoewel ik al drie dagen binnens heb, heb ik nog steeds koorts. Ze bespreekt mijn klachten en geeft me dan iets homeopathisch tegen griepstoestanden. Ik mag iets licht gaan eten samen met de anderen, maar de rest van de dag moet ik mijn bed in. De eigenares is zo lief voor me.

Een reisleidster die haar oren laat hangen... Daar komen de anderen ook niet ver mee. Ik voel me eerder een reisLIJDSTER. Uiteindelijk is er niemand die nog op wandeling vertrekt. Iedereen geniet van een rustdag.

's Avonds willen we terug naar het haventje. Het restaurant is goed, maar vooral willen we nog afscheid nemen van dit zo pittoresk plaatsje. En dan direct weer mijn bed in.

Eerst nog enkele mooie foto's zien:

<https://bit.ly/3rg7Zjg>

Het verdere verloop van de reis zal je kunnen lezen in Nea Paralias 73 (januari 2024).

Wenst u lid te worden?

Iedereen die Griekenland in zijn hart draagt, kan lid worden door storting van het lidgeld op bankrekening BE67 0014 7876 4087 (BIC: GEBABEBB) op naam van Eleftheria Paralias vzw, A. J. Witteryckstraat 14, 8310 Assebroek.

Lidgeld 2024:

- 14 € (jaarlijks) voor leden die het ledenblad, uitnodigingen en informatie **via e-mail** wensen te ontvangen
- 20 € (jaarlijks) voor leden die het ledenblad, uitnodigingen en informatie **via de post** wensen te ontvangen
- Steunende leden: 25 € / jaar - Ereleden: meer dan 25 € / jaar

Het lidmaatschap loopt van 1 januari tot 31 december

Het lidgeld telt voor alle personen van éénzelfde gezin en die onder één dak samenwonen

Culinair

★ Bougatsa is een lekkernij in heel Griekenland, meestal gegeten bij het ontbijt. Een dessertwinkel in Thessaloniki heeft een nieuwe draai aan dit gerecht gegeven en draagt bij aan de culinaire aantrekkingskracht van Thessaloniki: ijs met bougatsa-smaak, παγωτό μπουγάτσα! Volgens de maker een geluk bij een ongeluk, κατά λάθος.

Stelios Rimbassos begon eind 2022 met het maken van een broodje met crèmes en praline. Op een dag bleef er een emmertje bougatsa-crème over die hij niet wilde weggooien en kwam op het idee de crème te verwerken in ijs. Veel tests waren nodig om de smaak te verfijnen en een ijs te creëren dat de unieke smaak van het populaire Griekse gebak echt doet beleven.

De innovatieve ijssmaak heeft dezelfde goudgele kleur als bougatsa-crème en weerspiegelt zijn unieke smaak. Het nieuwe ijs zal ongetwijfeld bijdragen aan de robuuste culinaire reputatie van Thessaloniki, die in heel Griekenland bekend staat als de thuisbasis van verschillende heerlijke zoetigheden en desserts. De nieuwe παγωτό ξυλακι μπουγάτσα was al een hit bij de vele toeristen die de stad de voorbije zomer bezochten. Bougatsa is een traditioneel Grieks gebakje dat vaak wordt genoten als ontbijt- of dessertgerecht. Het bestaat uit een schilferig filodeeg gevuld met een zoete of hartige vulling. De meest voorkomende vulling voor bougatsa is een gries-

meelvla, gezoet met suiker en op smaak gebracht met vanille of citroenschil.

Om bougatsa te maken, worden dunne lagen filodeeg geborsteld met gesmolten boter of olijfolie en op elkaar gestapeld. De vulling wordt vervolgens over het deeg verdeeld en het geheel wordt opgerold en gebakken tot het goudbruin en knapperig is. Eenmaal gebakken, wordt de bougatsa meestal bestrooid met poedersuiker en kaneel. Naast de klassieke griesmeelvlavulling zijn er variaties van bougatsa met andere vullingen, zoals kaas, spinazie of gehakt. Deze hartige versies worden vaak geserveerd als snack of voorgerecht. De term bougatsa, μπουγάτσα, heeft zijn oorsprong in het Byzantijns Grieks, met name het woord pogátsa, πογάτσα, dat is afgeleid van de oude Romeinse term *pānis focācius* (haardbrood). Dit is vergelijkbaar met het Italiaanse brood dat bekend staat als focaccia. Men neemt aan dat bougatsa zijn wortels heeft in de placenta uit het Romeinse tijdperk, en een soortgelijk dessert dat bekend staat als placenta, πλατσέντα, dat nog steeds genoten wordt op het Griekse eiland Lesbos.

Bougatsa is een traditioneel gerecht in Thessaloniki en de regio Centraal-Macedonië in Noord-Griekenland. Het won aan populariteit in deze gebieden, met name in de stad Serres, toen Griekse vluchtelingen uit Constantinopel het in de 20ste eeuw introduceerden. De smaak en ken-

merken van bougatsa variëren tussen verschillende regio's van Griekenland. In Veria staat bougatsa bijvoorbeeld bekend als zeer zoet en rijk aan room, terwijl het in Thessaloniki wordt gekenmerkt door zijn knapperige textuur en relatief mindere zoetheid. In Chania, Kreta, wordt bougatsa gemaakt met lokale mizithra-kaas en bestrooid met suiker, waardoor het een duidelijk smaakprofiel heeft.

De bougatsa-ijscrème kunnen we je hier niet laten proeven, maar je kan likkebaarden bij deze video van SKAĪ tv: <https://youtu.be/8uxRcYwpNLI>

★ De Grieken gebruiken al sinds de oudheid melk van ezels voor cosmetische en gezondheidsdoeleinden. Tegenwoordig produceren tientallen nieuwe bedrijven in Griekenland ezelinnenmelk voor de wereldmarkten. Hippocrates, de Griekse arts die wordt beschouwd als de vader van de geneeskunde, was de eerste die schreef over de geneeskrachtige deugden van ezelinnenmelk. Hij schreef de melk voor voor een verscheidenheid aan kwalen, waaronder koorts, genezende wonden en leverproblemen. Tegenwoordig weten we dat deze melk zacht en rustgevend is voor mensen met een gevoelige huid en het is veel rijker aan vitamine C dan koemelk, terwijl het even rijk is aan eiwitten. Bovendien wordt het goed verdragen door mensen die lactose-intolerant zijn, en ezelinnenmelk bevat vaak meer probiotica, die essentieel zijn voor de darmgezondheid, dan koemelk. In heel Europa werd melk van ezels traditioneel aan kleine kinderen gegeven als een 'formule' om ervoor te zorgen dat ze voldoende essentiële voedingsstoffen binnenkrijgen. Het heeft ook een zoete, aangename smaak, waardoor het drankje aangenaam is voor kinderen. Deze praktijk bleef tot voor kort in veel landen populair. Ezelinnenmelk heeft ook veel dermatologische voordelen en wordt veel gebruikt door mensen met huidziekten zoals psoriasis, eczeem of uitgebreide droogheid, omdat het wordt beschouwd als een natuurlijke manier om hun symptomen te verlichten.

Ezelinnenmelk is echter niet gemakkelijk te krijgen. Omdat ezels niet zoveel melk produceren als koeien, is hun melk vrij duur. Een liter ezelinnenmelk kan tot meer dan 50 euro kosten. Ondanks de hoge prijs groeit de vraag naar ezelinnenmelk over de hele wereld voortdurend. Naast Griekenland behoren ook België en Zwitserland tot de leiders in de wereldwijde productie van ezelinnenmelk.

Tal van nieuwe bedrijven hebben al hun basis gevonden in de melkindustrie op de wereldmarkten, genereren winst en creëren nieuwe banen voor de Griekse economie, vooral op het platteland, waar

ezels vaker voorkomen. Een goed voorbeeld van dit welvarende bedrijf dat terrein wint op de Griekse markt is het verhaal van de productie van ezelinnenmelk in de stad Nigrita, Νιγρίτα, in de regio Serres (Macedonië) waar een kudde van meer dan 300 ezels wordt gefokt voor de peperdure ezelinnenmelk en haar producten. De melk wordt zo gewaardeerd om zijn nutritionele en cosmetische eigenschappen, dat het de prijs van Franse champagne overtreft. De verwerking ervan resulteert in verschillende andere producten zoals kaas, voedingssupplementen, reinigingsmiddelen, moisturizers, anti-aging zepen, snoep en likeuren.

★ Als Griekenlandliefhebbers weten we allemaal dat het traditioneel Griekse dieet wordt beschouwd als een van de gezondste ter wereld omdat het grotendeels is gebaseerd op groenten - horta (wilde groenten), fasolakia (groene snijbonen), bamies (okra), peulvruchten waaronder linzen, fasolada (bonen), revithia (kikkererwten) - fruit, volle granen, vis, kleine porties vlees en een kleine hoeveelheid kaas en yoghurt.

Maar in de oudheid durfden ze wel ook eens ongebruikelijke ingrediënten te voorzien. Hoe bizar en absurd het ook lijkt, het **adderdieet** was in de oudheid een realiteit. Een van de belangrijkste toepassingen van de adder en zijn vlees was in tegengif. Dit kwam omdat artsen geloofden dat het gif van de slang door het hele lichaam zat. Daarom had het dier het tegengif voor zijn beet in zijn eigen lichaam. Later echter begonnen artsen het vlees van het dier te gebruiken om te genezen in plaats van te voorkomen. Galenus, een van de belangrijkste artsen in de geschiedenis, gebruikte bijvoorbeeld wijn doordrenkt met addervlees om ziekten zoals lepra en elephantiasis te behandelen. Dioscorides Pedanius, een Griekse arts en botanicus, gebruikte ook adder gekookt met azijn en wijn om nierziekten te behandelen. Het gif van een adder werd in de oudheid vaak gebruikt om verschillende ziekten te genezen. Zozeer zelfs dat het ook een van de hoofdingrediënten van Theriaca was. Dit medicijn ontleent zijn naam aan het oude Griekse woord θηριον, thirion, wat giftig beest betekende. De naam werd juist gegeven vanwege de aanwezigheid van addervlees in het recept. Het werd toegediend om vele ziekten te genezen en bevatte meer dan 40 ingrediënten, waaronder opium, die afkomstig was uit de stad Thebe. Het werd gemaakt door de Kretenzische arts Andromachus, die addervlees introduceerde binnen een bestaand genezend mengsel.

Wenst u te adverteren in Nea Paralias?

Neem contact op met onze webmaster: johan@eleftheriaparalias.com.

Naast 4 publicaties in ons ledenblad, wordt u ook vermeld op onze website en zorgen wij voor een link naar uw portaalsite gedurende 12 opeenvolgende maanden.

Beroemde Griek

Albert Einstein kennen de meesten van ons, maar de naam Konstantinos Karathéodori, Κωνσταντίνος Καραθεοδωρή, zal u wellicht niets zeggen. Nochtans zijn ze twee beroemdheden die beiden in Duitsland werden geboren en beiden ooit in België woonden. Karathéodori was de mentor en leraar van Nobelprijswinnend natuurkundige Albert Einstein en hielp diens relativiteitstheorie te voltooien.

Konstantinos Karathéodori, geboren in Berlijn (13 september 1873), waar zijn vader, Stefanos, de ambassadeur van het Ottomaanse Rijk was. Veel leden van de Karatheodori-familie bekleedden overheidsfuncties en ze werden zeer gerespecteerd. Vanaf 1875 groeide Konstantin op in Brussel. Hij studeerde aan de middelbare school Athénée Royal d'Ixelles tot zijn afstuderen in 1891: op deze school won Konstantin twee keer een prijs als beste wiskundestudent van België. Nadien volgde hij een opleiding tot militair ingenieur. Hij volgde de École Militaire de Belgique (Koninklijke Militaire School) (1) van oktober 1891 tot mei 1895 en studeerde ook aan de École d'Application (2) van 1893 tot 1896. In 1897 brak er een oorlog uit tussen het Ottomaanse Rijk en Griekenland. Dit bracht Karathéodori in een moeilijke positie omdat hij de kant van de Grieken koos, maar zijn vader diende de regering van het Ottomaanse Rijk. Omdat hij een opgeleide ingenieur was, kreeg hij een baan aangeboden in de Britse koloniale dienst en vertrok naar Egypte. Na april 1900 studeerde hij aan de Universiteit van Berlijn en de Universiteit van Göttingen. Hij werd professor aan vier Duitse universiteiten en aan de Technische Universiteit van Athene. Het grootste deel van zijn professionele carrière bracht hij in Duitsland door. Op bevel van premier Venizelos organiseerde hij

de Universiteit van Ionië in Smyrna, Athene en Thessaloniki.

Hij leverde belangrijke bijdragen aan de reële en complexe analyse, de variatierkening en de maattheorie, alsook baanbrekende bijdragen aan wiskunde en wetenschap, met een focus op thermodynamica, waar de Griekse wetenschapper de stelling van onomkeerbaarheid formuleerde, ook bekend als de tweede wet van de thermodynamica of het principe van Karathéodori.

Karathéodori, die het beroemde wiskundige genie Albert Einstein onder zijn studenten had, leverde belangrijke bijdragen aan wiskunde, wetenschap en archeologie, wat hem een prominente positie in de wetenschappelijke gemeenschap opleverde. Hij wordt beschouwd als een van de grootste wiskundigen van zijn tijd en de meest gerenommeerde Griekse wiskundige sinds de oudheid.

In 2002, als erkenning voor zijn prestaties, benoemde de Universiteit van München een van de grootste collegezalen in het wiskundige instituut tot de Constantin-Carathéodory Lecture Hall. Karathéodori overleed in München op 2 februari 1950.

Een museum gewijd aan de grote Griekse wiskundige werd in 2009 geopend in de stad Komotini, Thracië. Het museum herbergt ongeveer 10.000 pagina's originele manuscripten van de wiskundige. (3)

Op ruim 200 km van Komotini, in de stad Nea Vyssa, is een uniek familiemuseum te vinden. Het museum bevindt zich op het centrale plein van de stad in de buurt van de kerk en bevat een aantal persoonlijke voorwerpen van Karathéodori, evenals brieven die hij uitwisselde met Albert Einstein.

(1) De School was toen vrij elitair en alle cursussen werden in het Frans gegeven. Toch stond er wekelijks één uur Nederlands, één uur Duits en één uur Engels geprogrammeerd.

(2) Opleidingsinstituut die een specialisatie biedt aan studenten.

(3) Webpagina Constantine Caratheodory Museum: <https://visitkomotini.com/sight/constantine-caratheodory-museum>

Scan de QR-code hiernaast met uw smartphone of tablet om een kopie van onderhavige Nea Paralias 72 op dat toestel te downloaden en daarop te lezen.

Of typ <https://bit.ly/467BgLU> in de adresbalk van uw internetbrowser om deze Nea Paralias 72 te downloaden en meteen op te slaan (!!!) op uw computer, tablet of smartphone.

We besteden veel zorg aan de informatie in ons ledenblad. Desalniettemin kunnen de teksten onjuistheden, (ver)taalfouten of typfouten bevatten. We analyseren tientallen anderstalige bronnen voor de samenstelling van de bijdragen.

We vermelden tal van links naar sites die beheerd worden door derden. Deze links worden als illustratie bij de teksten en voor uw gemak aangeboden. Wij zijn niet verantwoordelijk voor de goede werking van de links; links kunnen na verloop van tijd niet meer werken. De opname van links impliceert geen enkele samenwerking met de uitbaters van deze websites, noch goedkeuring van de inhoud van deze websites.

De Rode Rivier is de beste Griekse tv-reeks in de voorbije decennia en volgens critici zou iedereen ze moeten zien! Vraag het aan iedereen die de serie of de films heeft gezien en ze zullen je vertellen hoe het hun ziel heeft geraakt en in elke aflevering een reeks emoties heeft veroorzaakt. Ook als je de Griekse taal niet volledig machtig bent, blijft de serie (en de films) boeien en beklijven.

Deze serie leert ons en herinnert ons aan de geschiedenis. We zien en verbinden ons met de Griekse personages die voor zichzelf opkwamen, die liefhadden, die hoopten op een betere toekomst, nooit opgaven en gewoon probeerden te overleven. Elke aflevering vraagt je volledige aandacht en roept ook gedachten en vragen op.

To κόκκινο ποτάμι is een historische dramaserie geregisseerd door Manousos Manousakis (1) voor Open TV. De serie was te zien van oktober 2019 tot juli 2020 en werd heruitgezonden op Open TV van februari 2023 tot juni 2023. De serie is gebaseerd op de gelijknamige historische roman van Charis Tsirkinidis (2), en gaat over echte gebeurtenissen rond de Griekse Pontiaanse genocide die plaatsvond in de beginjaren 1900. Het is ook een schokkend liefdesverhaal in een hard tijdperk dat de herinnering en het leven van honderdduizenden Grieken markeerde.

De televisieproductie werd opgenomen in 16 steden in Griekenland, Rusland en Frankrijk met een cast van 170 veelgeprezen acteurs en meer dan 1.100 figuranten. Dit is de duurste productie in de geschiedenis van de Griekse televisie met een totale kostprijs van meer dan 4 miljoen euro. De meeste binnenscènes werden gemaakt in studio's. Sommige scènes werden opgenomen in Sint-Petersburg en Parijs. Ondanks dat een groot deel van de serie zich afspeelt in Pontus, Turkije, werden veel scènes van de stad Sampsounta (3) gefilmd in het oude centrum van Xanthi, Noord-Griekenland, terwijl andere werden gemaakt in Trikala en Veria. Ook een paar scènes met Pontianen die werden opgehangen, werden opgenomen in het voormalige bejaardentehuis in Athene (Gyrokomeio). Scènes die zich zagezegd afspelen op de perrons van het Parijse treinstation Gare du Nord zijn gefilmd in het Atheens Larissa Station. Een leuk feitje is dat de geit die verscheen tijdens het maken van de serie, werd geadopteerd door een van de acteurs en de naam Potamaki kreeg.

Deze serie is vrij historisch accuraat en leert de kijker wat er gebeurde tijdens een van de meest tragische tijden in de geschiedenis. Het laat ons de

gruweldaden van de Turken zien. Er maar liefst 353.000 mensen gedood, en degenen die het overleefden werden ontworteld tijdens de daaropvolgende gedwongen bevolkingsuitwisseling. Een ander interessant aspect van deze serie is dat sommige personages gebaseerd zijn op echte mensen die een sleutelrol speelden in gebeurtenissen die plaatsvonden. Zelfs de hoofdpersonages Miltos en Ifigeneia zijn gebaseerd op een echt koppel.

De Rode Rivier begint te stromen en ontvouwt een reeks gebeurtenissen die alles omverwerpen wat tot dan toe een gegeven leek...

Het verhaal begint in de stad Ak Dag Maten, Ak Νταγ Ματέν, in de prefectuur Ankara in mei 1895 toen de familie van George Pavlidis hun 12-jarige zoon, Miltos, verloofde met de 9-jarige Iphigenia, enige dochter van Michalis en Sofia Nicolaidis. Het is een engagement van opportunisme, zoals in die tijd gebruikelijk was tussen kinderen van Griekse families, omdat volgens islamitische gebruiken als een meisje verloofd was, ze als onteerd werd beschouwd en geen moslimvrouw mocht worden.

De snelle politiek-maatschappelijke ontwikkelingen schudden het Hellenisme van Pontus door elkaar en beïnvloedden het leven van de helden beslissend. De aanvallen van fanatieke Turken zullen de families Pavlidis en Nikolaidis dwingen hun thuisland te verlaten.

Miltos en Iphigenia ontmoeten elkaar 11 jaar later bij toeval opnieuw in Constantinopel. Zich niet bewust van de familierelatie die hen bindt, worden ze verliefd op elkaar. Een liefde die op de proef wordt gesteld in een moeilijke historische situatie die elk feit omverwerpt. Een levenslange droom die het lijden zal weerstaan met liefde als enig wapen...

Een trailer van de serie zie je op

<https://youtu.be/N9isjT5cW38> . Het openings- en slotlied van Kokkino Potami is gezongen door Eleonora Zouganeli (4) en kan je hier beluisteren:

https://youtu.be/ev_sQGJXuyl .

Je leest er ook de liedtekst.

Van de serie van 32 afleveringen werden in 2021 vier speciaal gemonteerde spannende tv-films in HD gemaakt. Je kan ze als VOD (video on demand) opvragen en op tv bekijken. De 32 afleveringen zijn te vinden op

<https://www.tvopen.gr/tokokkinopotami/videos> .

Hieronder vermelden we de links naar de 4 films.

Eerste tv-film (τηλεταινία) (130 minuten)

https://openvodlw2.siliconweb.com/openTV/_definst_/openTVbase/mp4:71a014e5-cd6e-4f52-96b6-4f01a5c210e8.mp4/chunklist.m3u8

Tweede tv-film (94 minuten)

https://openvodlw2.siliconweb.com/openTV/_definst_/openTVbase/mp4:1ed8d72f-ddc8-447b-a9cc-3136f4626207.mp4/chunklist.m3u8

Derde tv-film (106 minuten)

https://openvodlw2.siliconweb.com/openTV/_definst_/openTVbase/mp4:f75524d4-09df-4d79-8dbc-60751301c8e9.mp4/chunklist.m3u8

Vierde tv-film (94 minuten)

https://openvodlw2.siliconweb.com/openTV/_definst_/openTVbase/mp4:3ac47df0-1308-49e1-8acc-9eda9a9fb07b.mp4/chunklist.m3u8

(1) Manousos Manousakis werd in 1950 geboren in Athene. Hij studeerde regie aan de London Film School in Engeland. Toen hij in de vroege jaren 1970 terugkeerde naar Griekenland, begon hij aanvankelijk in de cinema te werken. Zijn naam is geassocieerd met de regie en productie van Griekse televisieseries op particuliere televisie vanaf de vroege jaren 1990 tot vandaag. De dramaserie die hij regisseerde zijn gebaseerd op verboden liefdes, terwijl sommige daarvan (Ψίθυροι καρδιάς (Gefluister van het hart), Άγγιγμα ψυχής, Μη μου λες αντίο (Neem geen afscheid van mij), Η αγάπη ήρθε από μακριά (De liefde kwam van ver)) worden beschouwd als een van de meest succesvolle in de geschiedenis van de Griekse televisie. In de bioscoop regisseerde hij de films Παραλάβατε διορισμόν (Je hebt een afspraak ontvangen) in 1996, Κόκκινος δράκος (Rode draak) in 1998 en Ουζερί Τσιτσάνης (Ouzeri Tsitsanis) in 2015.

We vermelden nog dat Irene Papa, Ειρήνη Παπά, zijn tante was. Irene Papa(s), geboren als Irene Lelekou (Chiliomodi 3 september 1929 - Athene, 14 september 2022) was een Grieks actrice met vele onderscheidingen.

(2) Χάρης Τσιρκινίδης werd in 1938 geboren in de streek van Kavala uit gevluchte ouders uit Pontus. Zijn jeugdherinneringen worden gedomineerd door onuitwisbare beelden uit de Duits-Bulgaarse bezetting, uit de oorlogen van 1944 en 1946-1949. De tragische verhalen van zijn gevluchte ouders over de holocaust van Pontus en de Klein-Azië Catastrofe, de vervolging van de Grieken van Constantinopel en de Turkse invasie van Cyprus, versterken zijn bittere overtuiging over het tragische lot van zijn land en het onmenselijke gezicht van de wereld. Hij diende drie jaar in de Griekse ambassades in Parijs, Brussel en Madrid als defensieattaché. Hij ging met pensioen toen hij als militair attaché diende op de Griekse ambassade in Parijs. Hij is ook historisch onderzoeker en schreef geschiedenisboeken en historische romans.

(3) Sampsounta, Σαμψούντα, vroeger Amisos, Άμισός, is een stad aan de noordkust van Turkije en een belangrijke haven aan de Zwarte Zee Tegenwoordig Samsun, De kuststad behoort tot de geografische regio Pontus.

De landing van Mustafa Kemal in Samsun op 19 mei 1919 wordt beschouwd als het begin van de Turkse Onafhankelijkheidsoorlog en het begin van de laatste fase van de genocide op de Grieken van Pontus. In september 1922, als gevolg van deportaties en geweld, hield de lokale Griekse bevolking praktisch op te bestaan.

(4) Eleonora Zouganeli, Ελεωνόρα Ζουγανέλη werd geboren in Maroussi (voorstad in het noordoostelijke deel van het stedelijk gebied van Athene) in 1983, oorspronkelijk afkomstig uit Naxos en Mykonos. Van jongs af aan deed ze mee als actrice aan kindertheatervoorstellingen, maar ook als zangeres in kinderliedjes. In 2004 maakte ze haar eerste professionele stap op het gebied van zang. In maart 2014 neemt zij deel aan het concert van George Dalaras in de Athens Concert Hall, opgedragen aan Mikis Theodorakis en op 10 juli 2014, ter gelegenheid van de 20ste verjaardag van de dood van Melina Mercouri, zong Zouganeli liederen van Melina Mercouri in een uitverkochte uitvoering in het Odeon van Herodes Atticus. Ze bracht 5 singles uit naast 9 albums, het recentste album dateert van 2022, Τι να λέμε τώρα, Wat nu te zeggen. Verder had ze rollen in 3 films. Van oktober 2020 tot februari 2023 was ze getrouwd met advocaat Spyros Demetriou, nu heeft ze een relatie met journalist Nikos Syrigos.

Ook streamingdiensten zoals ondermeer Netflix hebben de manier veranderd waarop het publiek toegang heeft tot film en televisie, met een breed scala aan films en tv-programma's die vanuit huis beschikbaar zijn met een klik op een afstandsbediening. Dit geldt ook voor de Griekse filmindustrie, met een toenemend aantal films geregisseerd, geproduceerd en met Grieken in de hoofdrol. Met zijn gevarieerde collectie biedt Netflix een platform om een breed scala aan Griekse films te ontdekken en ervan te genieten, van tot nadenken stemmende drama's tot hartverwarmende komedies.

Πίσω από τις θημωνιές, *Achter de hooibergen*, (2022) gaat over een tragisch incident aan de noordgrens van Griekenland dat een lokaal gezin van drie overkomt. Een visser en boer, inwoner van een dorp aan het meer aan de noordgrens van Griekenland, verdrinkend in schulden, begint migranten per boot te vervoeren tegen een flinke vergoeding. Zijn vrouw, een huisvrouw en dorpskerkvrouw, zoekt het ware Woord van God, terwijl hun dochter haar leven probeert te definiëren binnen de beklemmende omgeving waarin ze leeft. Totdat een tragische gebeurtenis de balans verandert en de drie helden geconfronteerd worden met persoonlijke doodlopende wegen en zwakheden, waarbij elk voor het eerst in zijn leven

de kosten van zijn acties moet overwegen. De regisseur en schrijver van de film is Asimina Proedrou en de hoofdrollen worden vertolkt door Stathis Stamoulakatos, Eleni Ouzounidou en Evgenia Lavda. Zie website van het TIFF:

<https://www.filmfestival.gr/el/movie-tiff/movie/14632>

Details op <https://www.imdb.com/title/tt19631646>

Zie de trailer op <https://youtu.be/D6ISfwXAUjc>

Meer over Asimina Proedrou op

<https://asiminaproedrou.com>

Army Baby uit 2022 is een hartverwarmende en komische reis die de verantwoordelijkheden van het vaderschap verkent tegen de achtergrond van militaire dienst en grensoverschrijdende avonturen. Kerstavond, in een kamp ergens aan de Grieks-Turkse grens in het Evros-gebied. Een taxi arriveert aan de poort van het militaire kamp met een onbegeleide baby van zes maanden. De taxichauffeur informeert het kamp dat de moeder van de baby het naar zijn vader Yiannis stuurt die zijn militaire dienst vervult. Vanaf dat moment begint alles...

De onverwachte gebeurtenis slaat niet alleen de onwetende vader uit zijn lood, maar ook de ritmes van de grenseenheid, omdat het verblijf van de baby geheim moet worden gehouden totdat een oplossing is gevonden. De soldaten spannen samen door dekking en zorg te bieden en shifts te

nemen. Ze moeten hem voeden, zijn luiers verschoenen, hem slaapliedjes zingen en dit alles natuurlijk in het geheim, onder de neus van de sergeant (Dimitris Makalias), de luitenant (Maria Konstantaki) die iets ruikt en de nietsvermoedende commandant (Gerasimos Gennatas) die in zijn eigen wereld leeft.

Maar onvoorziene complicaties zullen leiden tot het veroorzaken van een hete episode, omdat de baby per ongeluk de grens oversteeft en in een... Turkse hamam terecht komt. Zijn vader is vastbesloten om Turkije binnen te komen en zijn baby terug te brengen...

De hoofdrollen worden vertolkt door Ian Stratis, Maria Konstadaki en Gerasimos Gennatas. Meer details op <https://www.imdb.com/title/tt13323300>

Zie trailer op <https://youtu.be/kh1L9557gx0>

Μικρά όμορφα αλογά, *Kleine mooie paarden*, uit 2020, speelt zich af tegen de achtergrond van de Griekse staatsschuldencrisis. Aliki en Petros is een echtpaar dat een schijnbaar idyllisch leven leidt in een landelijk Grieks huis. Onder de oppervlakte is hun relatie echter gespannen en hun verhuizing van een luxueus huis naar een bescheiden appartement onthult hun verlies van sociale status. Terwijl ze op zoek zijn naar hun vorige levens, vinden ze troost in het leegstaande huis van een rijke kennis, waardoor de grenzen tussen fantasie en realiteit vervagen.

Regisseur Michalis Konstantatos verkent thema's als klassenongelijkheid en zelfbeeld met een beheerste en sombere toon, en onthult de medeplichtigheid van de personages aan hun eigen ondergang en de complexiteit van hun wanhoop. Zie trailer op <https://youtu.be/xKGU6JIsEPo> en tv spot op <https://youtu.be/dCnwYkjaRqg>. Meer details op <https://www.imdb.com/title/tt9301556>. Verdeeld door cinéart.be <https://www.cineart.be/nl>

Tot 28 oktober 2023 op ERTflix via proxy/VPN: <https://www.ertflix.gr/vod/vod.239661-mikra-omorpha-aloga-1>

Μήλα, *Appels*, 2020. Omdat een onvoorspelbare, ingrijpende pandemie ervoor zorgt dat mensen plotseling geheugenverlies ontwikkelen, wordt een man ingeschreven in een herstelprogramma dat is bedacht om hem te helpen een nieuw leven op te bouwen. Zijn behandeling: het uitvoeren van dagelijkse taken voorgeschreven door zijn artsen op cassettebandje, en het vastleggen van deze nieuwe herinneringen met een polaroidcamera. Mila is een surrealistisch en raadselachtig werk, een verleidelijke verkenning van geheugen en

identiteit van de Griekse schrijver-regisseur Christos Nikou. Details en trailer op <https://www.imdb.com/title/tt10110614> Trailer op <https://youtu.be/EbyVi5DQjBM> Een interview met Christos Nikou (april 2022) op <https://bit.ly/46CrTnH>

Tot 30 oktober 2023 op ERTflix via proxy/VPN <https://www.ertflix.gr/vod/vod.220688-mela>

Δε θέλω να γίνω δυσάρεστος, αλλά πρέπει να μιλήσουμε για κάτι πολύ σοβαρό, *Niet om onaangenaam te zijn, maar we moeten een serieus gesprek hebben*, is een zwarte komedie uit 2019 die draait om Aris, een rokkenjager die ontdekt dat hij een seksueel overdraagbaar virus bij zich draagt dat alleen dodelijk is voor vrouwen. Hij realiseert zich de ernst van de situatie en wordt de enige hoop op het vinden van een remedie: identificeren wie van zijn ex-vriendinnen de drager was van de eerste virale stam. De hoofdrollen worden vertolkt door Omiros Poulakis, Vangelis Mourikis en Kora Karvouni. Details op <https://www.imdb.com/title/tt7120540> en trailer op <https://youtu.be/CZQxNET1BZA>

Οίκτος, *Jammer*, is een meeslepene Griekse dramafilm geregisseerd door Babis Makridis die in de diepten van zelfmedelijden duikt. De film werd uitgebracht in 2018 en kreeg erkenning als onderdeel van de World Cinema Dramatic Competition op het gewaardeerde Sundance Film Festival. De hoofdrollen worden vertolkt door Yannis Drakopoulos als hoofdpersoon Evi Saoulidou, Nota Tsernifski en Makis Papadimitriou. Details en trailer op <https://www.imdb.com/title/tt6746304>

Ο σερβιτόρος, *De ober*, is een karakterstudie uit 2018. Een moordverhaal op een paradoxale manier. Renos is een professionele ober, dubbelzinnig, eenling, maar toch een nauwgezette oplettende mens die ongewild verstrikt geraakt in een verwrongen driehoeksverhouding en de mysterieuze verdwijning van zijn buurman Milan. Twee mensen die relaties hadden met Milan, zullen Renos naar een extreme rit leiden die zijn goed bewaarde routine zou veranderen en zijn vermogen en bereidheid zou testen om zijn leven te veranderen over zaken van liefde en dood. De relaties zullen zich ontwikkelen en de dunne lijnen van geheimhouding zullen doorbreken. De hoofdrollen worden vertolkt door Aris Servetalis, Giannis Stankoglou en Alexandros Mavropoulos. Details en trailer op <https://www.imdb.com/title/tt7838494>

Heb je een nieuw e-mailadres en het oude, bij ons bekende e-mailadres, gebruik je niet meer?
Laat het ons weten! Zend een mail aan bestuur@eleftheriaparalias.com

Bestemmingen

De Griekse media belichten geregeld verborgen of minder bekende Griekse pareltjes die zeker een bezoekje waard zijn. Wij maakten een selectie, zochten het verder op en vatten het samen in deze rubriek. Van de vele mooie bezienswaardigheden, is er iets wat je zeker aan je reisschema moet toevoegen: een bezoek aan enkele van de oude, historische Griekse kloosters. We sommen 12 must-see kloosters op.

Het Klooster van de Annunciatie, Ιερά Μονή Ευαγγελισμού της Θεοτόκου Σκιάθου, algemeen bekend als het Evangelistriaklooster, Ιερά Μονή Ευαγγελίστριας, is een historisch monument op het eiland Skiathos, die werd gesticht in 1794 door een groep monniken van de berg Athos. Het speelde een cruciale rol in de revolutie van 1821 die de onafhankelijkheid naar Griekenland bracht. De allereerste Helleense vlag werd ook op een weefgetouw op deze locatie gemaakt. Het museum herbergt kerkelijke artefacten. Tegenwoordig wordt het klooster bediend door slechts 4 inwonende monniken; 3 anderen die aan het klooster verbonden zijn, verblijven elders.

Impressies op <https://youtu.be/ryUfR27Y810>

Het klooster van Panagia Spiliani, Nisyros, ligt op de top van een heuvel in het noordwesten van Mandraki, terwijl het grootste deel van het klooster in een grot is gebouwd. Een werkelijk unieke ervaring. Het grotklooster is verdeeld in twee kerken en is zeker een bezoek waard. Zie een video over de oude vesting van Mandraki en het klooster op <https://youtu.be/v4NrvHQrgyY>

Het klooster van Panagia Hozoviotissa op Amorgos klampt zich vast aan een steile rots boven het eindeloze blauw van de zee. Het klooster staat er al sinds het jaar 1088 als een imposante, helderwitte schildwacht tegen de grijze rots eromheen, op 300 meter boven de zeespiegel. Παναγία Χοζοβιώτισσα is alleen zichtbaar vanaf de zee. De film *The Big Blue* (1988) werd daar in de omgeving opgenomen, waardoor Amorgos over de hele wereld beroemd werd.

Zie <https://youtu.be/ubi-PT-wtz0> en in volgende video geeft een monnik wat uitleg:

<https://youtu.be/DYoErI5ysNQ>

Het kosmopolitische eiland Hydra ligt op anderhalf uur van Athene en staat bekend om haar authentieke Griekse cultuur. Hydra heeft ongeveer 2.000 permanente inwoners op een oppervlakte van ongeveer 50 vierkante kilometer. Het eiland is een favoriete bestemming van de Atheners en herbergt 300 kerken en 6 kloosters verspreid over het eiland. Als je van cultuur houdt, dan zal Hydra je zeker niet teleurstellen. Bezoek het kerkelijk Byzantijnse museum, het historische museum en de huizen van Pavlos en Lazaros Kountouriotis die in musea zijn veranderd. Religie heeft ook een belangrijke rol gespeeld in de samenleving van Hydra, hiervan zijn de vele kloosters en kerken getuige. Bijvoorbeeld het klooster van Agia Triada

in de heuvels boven de baai van Mandraki. Het klooster van Μονή Αγίας Τριάδος (Heilige Drie-eenheid) is een trekkingbestemming voor velen die het eiland bezoeken. Het klooster dateert uit 1704 toen het werd gesticht door de priester Antonios Oikonomou.

Het klooster van Agia Triada, Aegina. Het ligt op 6 km van het centrum van de stad Aegina en werd gesticht door bisschop Nektarios van Pentapolis (1) in 1904 op verzoek van verschillende nonnen. Het Klooster van de Heilige Drie-eenheid, floreerde onder zijn leiding.

Veel mensen bezoeken het eiland Aegina om de kerk van Agios Nektarios en het klooster van Agia Triada te zien dat boven de kerk ligt. Agios Nektarios van Aegina, ook Nektarios van Pentapolis (1846-1920), is een van de meest bekende Grieks-orthodoxe heiligen. Hij werd officieel erkend als heilige door het Oecumenisch Patriarchaat van Constantinopel in 1961. Jaarlijks komen duizenden mensen van over de hele wereld naar Aegina om het graf van Agios Nektarios te bezoeken. De video, Een korte reis naar het Heilige Klooster van Agia Triada, zie je op <https://youtu.be/afy-BwL1HHU>

Mega Spileo, zo'n 10 km noordoost van Kalavryta. Een adembenemend klooster Μέγα Σπήλαιον dat acht verdiepingen hoog is en is eigenlijk gebouwd aan de rand van kliffen bij een grotopening waar het bijna één lijkt te worden met het omliggende landschap. Men beschouwt het als het oudste klooster in Griekenland, daterend uit 362 na Christus. Het heeft vier branden overleefd. Het speelde een belangrijke rol tijdens de Griekse Onafhankelijkheidsoorlog in 1821 tegen de Ottomanen. Het klooster is ook de thuisbasis van talloze Byzantijnse iconen, fresco's, koperen platen, manuscripten en andere unieke schatten, zoals de bibliotheek met meer dan 3.000 boeken. Zie een recente video op <https://youtu.be/OxzA2vnbQy8> of een video met commentaar op <https://youtu.be/QYIxAEtucbQ>

Klooster van Osios Loukas, Distomo, Μονή Οσίου Λουκά, Boeotië, is sinds 1991 UNESCO-werelderfgoed en een van de belangrijkste monumenten van de Midden-Byzantijnse architectuur en kunst. Het dateert uit het begin van de 10de eeuw en is gebouwd op de hellingen van de berg Helicon en werd gesticht door de vrome kluisenaar en monnik Loucas Steiriotis, Όσιος Λουκάς ο Στειριώτης wiens relikwieën tot op de dag van

vandaag in het klooster worden bewaard. Bekijk een nieuwe video over het klooster op <https://youtu.be/3zRyhxZ4HbM>

 Het klooster van Johannes de Theoloog, Μονή Ιωάννου του Θεολόγου, werd in 1088 gesticht in Chora door monnik Christódoulos en is een van de meest populaire bestemmingen op het eiland Patmos. Het klooster ook gekend als het Johannierterklooster ligt in de buurt van de grot waar Sint-Johannes het boek 'Openbaring' schreef. Het is een UNESCO-werelderfgoedlocatie vanwege zijn heilige betekenis, ononderbroken architecturale evolutie en het uitzonderlijke behoud van vroegchristelijke gebruiken; ook de stad Chora en de nabijgelegen Grot van de Apocalyps maken deel uit van het erfgoed.

Bekijk de ERT-reportage *Patmos, het heilige eiland* op <https://youtu.be/PHaQJ8Bntlk>

 Het Arkadi klooster, Μονή Αρκαδίου, nabij Rethymno, Kreta, heeft de afgelopen 8 eeuwen sinds de oprichting veel belangrijke rollen gespeeld op het eiland. Het historische klooster is het middel-punt geweest voor alles: het was een plaats van wetenschap en kunst, het had het een school en een rijke bibliotheek, er werd handwerk geborduurd met goud in de 17de en 18de eeuw geproduceerd, en het speelde een rol in de Griekse Onafhankelijkheidsoorlog in 1821. Het klooster speelde een actieve rol in het Kretenzische verzet van de Ottomaanse bezetting tijdens de Kretenzische opstand van 1866. De huidige kerk dateert uit de 16de eeuw en wordt gekenmerkt door de invloed van de Renaissance; het klooster is goed versterkt en omgeven door een dikke en hoge muur.

https://youtu.be/RKGBYEsX-_Y

 Het Panagia Chrysoskalitissa klooster ligt 72 km ten zuidwesten van Chania, Kreta op een 35 meter hoge rots met uitzicht op de Libische Zee. Het ligt dicht bij de prachtige lagune van Elafonisi. Η μονή της Παναγίας της Χρυσοκαλίτισσας is een klooster met fortachtige architectuur. In feite is het

(1) Bisschop Nektarios leidde toen de Rizarios Kerkelijke School van Athene, Ριζάρειος Εκκλησιαστική Σχολή Αθηνών, een openbare onderwijsinstelling die sinds 1844 actief is. Armoede in de tijd dat Nektarios directeur van Rizarios was, was de norm en tegelijkertijd was het moreel van de Grieken, vooral na de mislukking, in 1897 met de Grieks-Turkse oorlog, op zijn laagst. Met naastenliefde als wapen en het woord van het evangelie stimuleerde hij echter de toenmalige Atheense samenleving, die zich vaak tot zijn preken wendde om zijn advies op te volgen. Hij diende als directeur van de Rizarios School van 1894 tot 1908, toen hij zijn post verliet om gezondheidsredenen. Hij leefde de rest van zijn leven als een ware monnik en asceet. Zijn heilige en vrome leven straalde als een gidsend licht voor iedereen bij hem in de buurt. Zie ook <https://www.rizarios.gr>

Kostas Georgakis, Κώστας Γεωργιάκης, is wel geen beroemdheid, maar kwam destijds wel in het wereldnieuws. Kostas was een student geologie die naar de universiteit in Italië ging. Hij stak zichzelf op 19 september 1970 in Genua in brand als protest tegen de Griekse militaire dictatuur van die tijd. De laatste woorden

van de belangrijkste monumenten van het zuidwesten van Kreta. De kerk van het klooster is gewijd aan de Heilige Drie-eenheid en de Tenhemelopneming van de Maagd Maria. Het jaar van de oprichting van het klooster is onbekend. De naam Chrysoskalitissa is te danken aan de laatste van de 98 treden van het klooster, waarvan wordt gezegd dat het van goud was gemaakt en werd verkocht tijdens de Ottomaanse bezetting. De legende wil echter dat degenen die ware gelovigen zijn, nog steeds de gouden stap zien.

Zie <https://youtu.be/izlBzUrknPU>

 De spectaculaire Όρος Άθως is een van de beroemdste plaatsen voor kloosters in Griekenland, is sinds 1988 UNESCO-werelderfgoed en is een autonome staat in de Helleense Republiek. Kloosters van de berg Athos behoren tot de oudste kloosters ter wereld. Het eerste klooster Μεγίστη Λαύρα, Megisti Lavra, werd gesticht in het jaar 963 door de monnik Athanasios. Er zijn in totaal twintig kloosters op de berg Athos met elk een eigen territorium. Naast Grieks-orthodoxe kloosters, er is ook een Russisch-orthodox klooster, een Bulgaars-orthodox en een Servisch-orthodox klooster. De eerste monniken arriveerden op de berg Athos in de 9de eeuw. Tegenwoordig leven meer dan tweeduizend monniken uit Griekenland en vele andere landen, waaronder Roemenië, Moldavië, Georgië, Bulgarije, Servië, Rusland en de Verenigde Staten, een ascetisch leven op Athos, geïsoleerd van de rest van de wereld. <https://youtu.be/rBJ50fFzoaM>

 Het Heilige Klooster van Grote Meteoron, ook bekend als het Heilige Klooster van Transfiguratie van Jezus. Meteora is het op een na grootste klooster- en bedevaartsoord in Griekenland na de berg Athos. De torenhoge kliffen waren de perfecte plek voor de monniken om te schuilen voor het binnenvallende Ottomaanse leger rond de 11de eeuw. Ooit waren er 24 kloosters, slechts 6 kloosters zijn in redelijke staat overgebleven. <https://youtu.be/uNvsGWAqWM4>

Bekende Griek

van de 22-jarige waren: "Ik deed het omwille van Griekenland, leve de democratie, laat alle Italianen uitroepen: Leve het vrije Griekenland!" Georgakis, afkomstig uit Korfoe, is de enige bekende junta-tegenstander die zelfmoord heeft gepleegd uit protest tegen de dictatuur. Hij wordt beschouwd als de voorloper van de latere studentenprotesten

tegen de militaire regering, waaronder de latere Polytechnische Opstand (1973).

De dood van Georgakis veroorzaakte destijds opschudding in Griekenland en daarbuiten, omdat het de eerste tastbare manifestatie was van de diepte van het verzet tegen de junta. De regering stelde de aankomst van zijn stoffelijk overschot op Corfu 4 maanden uit, onder verwijzing naar 'veiligheidsredenen', uit angst voor verdere demonstraties tegen hun autocratische heerschappij.

De gemeente Corfu liet later een gedenkteken maken door beeldhouwer Dimitris Korres ter ere van de student die zich zo pijnlijk had opgeofferd voor de vrijheid van zijn land. De inscriptie op het monument luidt: *'Kostas Georgakis, Student, Kerkyra, 1945-1970, Genova. Hij stak zichzelf op 19 september 1970 in Genua, Italië, in brand voor vrijheid en democratie in Griekenland'*. Onder die inscriptie staan Georgakis' eigen woorden: *"Ik kan niet anders dan denken en leven als een vrij Mens."*

Op het Matteotti-plein in Genua, waar de jongeman stierf, is er een plaquette met een inscriptie in het Italiaans: *Aan de jonge Griek Konstantin Georgakis die zijn 22 jaar opofferde voor de Vrijheid en Democratie van zijn land. Alle Vrije Mannen huiveren voor zijn heldhaftige gebaar. Het vrije Griekenland zal hem voor altijd herinneren (...La Grecia Libera lo ricorderà per sempre).*

De zelfmoord van Konstantin Georgakis kan vergeleken worden met die van Jan Palach, een Tsjecho-Slowaakse student die zichzelf op 16 januari 1969 op het Wenceslasplein (Václavské náměstí) in Praag in brand stak uit protest tegen de bezetting van Tsjecho-Slowakije door de Warschaupacttroepen als antwoord op de Praagse Lente van 1968 en vanwege het gebrek aan democratie in zijn land. Het Wenceslasplein (Václavské náměstí) meet 750 bij 60 meter en behoort tot de grootste pleinen in Europa.

Links

- ✓ Is autorijden voor jou ook zoveel aangenamer als je Griekse muziek op de achtergrond hebt? Als jou voertuig is uitgerust met een modern *infotainment*-systeem kan je life een van de vele Griekse radiostations beluisteren. Er zijn vele radio-apps beschikbaar, maar slecht een beperkt aantal zijn perfect compatibel met Android Auto. Een must have is bijvoorbeeld *Radio Greece FM* dat alle Griekse radio's in één app brengt! Je kan het downloaden via deze link: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.worldradios.greece> Of je wenst toch meer dan alleen Griekse stations en ook meer opties (waaronder opnames maken) in de app, dan stellen wij *VRadio* voor: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.ilv.vradio> Soortgelijke toepassingen bestaan voor Apple CarPlay maar dat hebben we niet kunnen testen.
- ✓ In de reeks *Easy Greek* zijn in de voorbije maanden weer een aantal nieuwe video's gepost. *Easy Greek* is een project om je te helpen Grieks te leren op een authentieke en leuke manier. Je krijgt ondermeer interviews met mensen in de straten van Athene en andere plaatsen in Griekenland te zien. Alle video's hebben ondertitels in het Grieks en Engels. *Easy Greek* maakt deel uit van het wereldwijde project *Easy Languages*. Wij vermelden hier enkele van de recentste video's
Herinner je nog jou eerste woordjes, je eerste woordjes in de Griekse taal? Wellicht al lang geleden. Dit zijn waarschijnlijk jou eerste woordjes in de Griekse taal: <https://youtu.be/FYtqqfJdels>
Zouden Grieken trots zijn dat ze Grieken zijn? Je hoort hun mening hier: <https://youtu.be/YxovaOxJY7s>
Hoe benoem je in het Grieks de afval die je op straat kan vinden: <https://youtu.be/2w7pE-a7yuE>
Wat denken jonge Grieksen over mode? <https://youtu.be/Dq1tiy1-5B0>
Hier werd Grieken gevraagd hoe typisch Grieks ze zijn: <https://youtu.be/ETIjVKHH-ag>
Hoe stel je een vraag in het Grieks? <https://youtu.be/Z-zoeEuYXGU>
Wat kan je doen met jouw centjes in Griekenland? Zie het antwoord op https://youtu.be/vMwb_j2eYek
"Wat als ik betaal met kaas" en nog 7 andere Griekse uitdrukkingen ontdek je op <https://youtu.be/WCMjS5PYmHM>
- ✓ *ERT Echo* is het radioplatform van ERT dat sinds 16 juni 2022 operationeel is. Op de website *ERTecho* kan je vele ERT-radiokanalen beluisteren en ook vele oude radioprogramma's herbeluisteren. Er is ook een toepassing voor Android- en iOS-apparaten. <https://play.google.com/store/search?q=ert+echo&c=apps> en <https://www.ertecho.gr>
ERTFLIX is de toepassing van ERT voor Android- en iOS-apparaten. Hiermee kan je programma's uit het verleden opvragen en bekijken. De website is www.ertflix.gr en app op <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.ertflix.app>
De belangrijkste website van de publieke omroep is www.ert.gr en is operationeel sinds 23 maart 1998. Het *ert.gr* omvat de uitzendingen en programmering van haar kanalen en haar digitale archief van on-demand uitzendingen. Op 22 februari 2021 werd de *ert.gr* opgewaarderd, waardoor een moderner beeld ontstond. Op <https://program.ert.gr> krijg je de volledige programmatie van alle ERT radio- en tv-kanalen te zien alsook haar digitale archief van on-demand uitzendingen.

